

„Venkov není izolovaný ostrov“

Tématický okruh: **Hygienické minimum**

Provozování ubytovacích služeb

- **Možnost prodeje potravin**
 - **Poskytování služeb veřejného stravování**
- v kontextu obecně technických požadavků na výstavbu objektů veřejného stravování a ubytování

Stavební úřad

- pozemek
- projektová dokumentace
- vyjádření účastníků stavebního řízení
- závazná stanoviska dotčených orgánů státní správy k:
 - ✓ Územnímu řízení
 - ✓ Stavebnímu řízení

Legislativa

zákon č. 183/2006 Sb. – stavební zákon
zákon č. 254/2001 Sb. - vodní zákon,
zákon č. 114/1992 Sb. - o ochraně přírody a krajiny,
zákon č. 86/2002 Sb. - o ochraně ovzduší
zákon č. 334/1992 Sb. - o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 20/1987 Sb. - o státní památkové péči,
zákon č. 289/1995 Sb. - lesní zákon
zákon č. 133/1985 Sb. - o požární ochraně,
zákon č. 13/1997 Sb. - o pozemních komunikacích,
zákon č. 44/1988 Sb. - horní zákon,
zákon č. 164/2001 Sb. - lázeňský zákon,
zákon č. 62/1988 Sb. - o geologických pracích,
zákon č. 258/2000 Sb. - o ochraně veřejného zdraví
zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (pl. znění z.č. 93/2004 Sb.)
Vyhl. č.137/1998 Sb. - o obecných technických požadavcích na výstavbu

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zák.č. 183/2006 – stavební zákon

§ 79 - Rozhodnutí o umístění stavby

1) Rozhodnutí o umístění stavby vymezuje stavební pozemek, umísťuje navrhovanou stavbu, stanoví její druh a účel, podmínky pro její umístění, pro zpracování projektové dokumentace pro vydání stavebního povolení, pro ohlášení stavby a pro napojení na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.

2) Stavební úřad *může* vydání *územního souhlasu sloučit* s vydáním *souhlasu s provedením ohlášené stavby*, přitom postupuje přiměřeně podle ustanovení § 105 až 107

3) Rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas nevyžadují ...

5) Pokud stavby uvedené v odstavci 3 vyžadují provedení zemních prací nebo terénních úprav, je stavebník povinen zajistit si informace o existenci podzemních staveb technické infrastruktury a zajistit jejich ochranu.

§ 85 - Účastníci územního řízení

1) Účastníky územního řízení jsou

a) žadatel,

b) obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn.

2) Účastníky územního řízení dále jsou

a) vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě, nejde-li o případ uvedený v písmenu d),

b) osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno,

c) osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis,

d) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu 35); v případě, že společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu nemá právní subjektivitu, vlastník, jehož spoluvlastnický podíl na společných částech domu činí více než jednu polovinu.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

§ 86 - Žádost o vydání územního rozhodnutí

1) Žádost o vydání územního rozhodnutí obsahuje kromě *obecných náležitostí základní údaje o požadovaném záměru a identifikační údaje pozemků a staveb*

2) K žádosti žadatel připojí:

a) doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo doklad o právu založeném smlouvou provést stavbu nebo opatření k pozemkům nebo stavbám; tyto doklady se připojují, nelze-li tato práva ověřit v katastru nemovitostí,

b) rozhodnutí dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů, závazná stanoviska, pokud byla obstarána před zahájením řízení, nejde-li o koordinované závazné stanovisko podle § 4 odst. 6, vydané správním úřadem, který je příslušný vydat územní rozhodnutí,

c) stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury,

d) dokumentaci záměru

3) Jestliže žadatel nemá vlastnické právo nebo doklad o právu založeném smlouvou provést stavbu nebo opatření k pozemku nebo stavbě, předloží souhlas jejich vlastníka anebo dohodu o parcelaci; to neplatí, lze-li pozemek nebo stavbu vyvlastnit nebo vyměnit.

4) Vyžaduje-li záměr posouzení vlivu na životní prostředí, připojí žadatel k žádosti stanovisko příslušného úřadu podle zvláštního právního předpisu (11), (36). Bude-li toto hodnocení prováděno souběžně s územním řízením, připojí žadatel dokumentaci vlivu záměru na životní prostředí.

5) Stanoví-li tak zvláštní právní předpis, nebo pokud bude navrhovaný záměr svými negativními vlivy překračovat limitní hodnoty stanovené zvláštními právními předpisy za hranicí pozemku určeného k jeho realizaci, předloží žadatel současně žádost o vydání rozhodnutí o ochranném pásmu.

6) Obsahové náležitosti žádosti o vydání územního rozhodnutí a jejích příloh stanoví prováděcí právní předpis.

§ 92 - Územní rozhodnutí

1) Územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr a stanoví podmínky pro využití a ochranu území, podmínky pro další přípravu a realizaci záměru, zejména pro projektovou přípravu stavby; vyžaduje-li to posouzení veřejných zájmů při provádění stavby, při kontrolních prohlídkách stavby nebo při vydávání kolaudačního souhlasu, může uložit zpracování prováděcí dokumentace stavby. V rozhodnutí stavební úřad rozhodne o námitkách účastníků řízení,

v odůvodnění vyhodnotí připomínky veřejnosti a stanoví dobu platnosti rozhodnutí, má-li být delší, než stanoví tento zákon. U staveb dočasných nebo v rozhodnutí o změně využití území pro dočasné činnosti stanoví lhůtu pro odstranění stavby nebo ukončení činnosti a následný

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

způsob úpravy území. V případech podle § 78 odst. 2 stanoví v potřebném rozsahu podmínky pro provedení záměru.

2) *Není-li záměr žadatele v souladu s požadavky uvedenými v § 90 nebo, jestliže by umístěním*

a realizací záměru mohly být ohroženy zájmy chráněné tímto zákonem nebo zvláštními právními předpisy, stavební úřad žádost o vydání územního rozhodnutí zamítne.

3) *Je-li v území vydán územní nebo regulační plán, doručuje se územní rozhodnutí účastníkům řízení uvedeným v § 85 odst. 1 a dotčeným orgánům jednotlivě. Účastníkům řízení uvedeným v § 85 odst. 2 se doručuje územní rozhodnutí veřejnou vyhláškou.*

4) *Po dni nabytí právní moci územního rozhodnutí stavební úřad předá žadateli jedno vyhotovení územního rozhodnutí opatřené záznamem o účinnosti spolu s ověřenou grafickou přílohou v měřítku katastrální mapy; územní rozhodnutí opatřené záznamem o účinnosti zašle také obci, pokud není stavebním úřadem, a popřípadě speciálnímu stavebnímu úřadu, který povede stavební řízení.*

5) *Obsahové náležitosti jednotlivých druhů územních rozhodnutí stanoví prováděcí právní předpis.*

§ 93 - Doba platnosti územního rozhodnutí

1) *Územní rozhodnutí o umístění stavby, změně využití území, změně stavby a o dělení nebo scelování pozemků platí 2 roky ode dne nabytí právní moci, nestanoví-li stavební úřad v odůvodněných případech lhůtu delší.*

2) *Podmínky územního rozhodnutí o umístění stavby, změně využití území nebo změně stavby platí po dobu trvání stavby či zařízení nebo užívání území, nedošlo-li z povahy věci k jejich konzumaci.*

3) *Dobu platnosti územního rozhodnutí může stavební úřad na odůvodněnou žádost prodloužit; podáním žádosti se běh lhůty platnosti rozhodnutí staví. Na řízení o prodloužení lhůty se vztahují přiměřeně ustanovení o územním řízení s tím, že veřejné ústní jednání se nekoná a závazná stanoviska, námítky nebo připomínky lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení, jinak se k nim nepřihlíží.*

4) *Územní rozhodnutí pozbývá platnosti, nebyla-li ve lhůtě platnosti podána úplná žádost o stavební povolení, ohlášení nebo jiné obdobné rozhodnutí podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, nebylo-li započato s využitím území pro stanovený účel, nebo bylo-li stavební nebo jiné povolení zastaveno anebo byla-li podaná žádost zamítnuta po lhůtě platnosti územního rozhodnutí.*

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

5) Územní rozhodnutí pozbývá platnosti též dnem, kdy stavební úřad obdržel *sdělení žadatele, že upustil od záměru*, ke kterému se rozhodnutí vztahuje; to neplatí, byla-li realizace záměru již zahájena.

6) Rozhodnutí o ochranném pásmu platí po dobu trvání stavby, zařízení nebo chráněného útvaru, nestanoví-li stavební úřad jinou lhůtu.

§ 94 - Změna a zrušení územního rozhodnutí

1) Územní rozhodnutí lze změnit na žádost oprávněného, jestliže se změnila územně plánovací dokumentace nebo jiné podklady pro územní rozhodnutí nebo podmínky v území, a to tak, že se jeho dosavadní část nahradí novým územním rozhodnutím. Návrh na změnu územního rozhodnutí projedná stavební úřad v rozsahu této změny.

2) Rozhodnutí o ochranném pásmu lze změnit nebo zrušit i na žádost toho, komu z něj vyplývá povinnost; vyžaduje-li to veřejný zájem, lze rozhodnutí o ochranném pásmu změnit nebo zrušit i z podnětu dotčeného orgánu podle zvláštního právního předpisu. Z rozhodnutí o ochranném pásmu může stavební úřad na žádost toho, komu z něj vyplývá povinnost, povolit časově omezenou výjimku za účelem uskutečnění jednorázové činnosti.

3) Územní rozhodnutí lze z moci úřední změnit nebo zrušit v řízení o umístění veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšného opatření.

4) Při změně nebo zrušení územního rozhodnutí anebo při povolení výjimky se použijí ustanovení o územním řízení obdobně.

5) Dojde-li ke zrušení územního rozhodnutí po právní moci stavebního povolení nebo udělení souhlasu stavebního úřadu (§ 106 odst. 1), územní rozhodnutí se již nevydává.

§ 95 - Zjednodušené územní řízení

1) Stavební úřad může rozhodnout o umístění stavby, o změně využití území, o změně stavby a o dělení a scelování pozemků ve zjednodušeném územním řízení, jestliže

- a) záměr je v zastavitelné ploše nebo v zastavěném území,
- b) záměr nevyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí,
- c) žádost má všechny předepsané náležitosti a
- d) žádost je doložena závaznými stanovisky dotčených orgánů a souhlasem účastníků řízení, kteří mají vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům, jež jsou předmětem územního řízení nebo mají společnou hranici s těmito pozemky, a stavbám na nich; závazná stanoviska a souhlasy účastníků řízení musí obsahovat *výslovný souhlas se zjednodušeným řízením*.

2) Pokud žádost nesplňuje podmínky pro zjednodušené územní řízení, stavební úřad rozhodne usnesením o provedení územního řízení, jinak zveřejní návrh výroku rozhodnutí; návrh výroku doručí žadateli a dotčeným orgánům jednotlivě.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

3) Žadatel zajistí, aby byl návrh výroku bezodkladně *vyvěšen na vhodném veřejně přístupném místě u stavby nebo pozemku*, na nichž se má záměr uskutečnit, po celou dobu zveřejnění návrhu výroku. Součástí informace je grafické vyjádření záměru, popřípadě jiný podklad, z něhož lze usuzovat o architektonické nebo urbanistické podobě záměru a o jeho vlivu na okolí.

4) *Výhrady* dotčených orgánů nebo námitky účastníků proti zjednodušenému územnímu řízení lze podat písemně ve lhůtě 15 dnů ode dne zveřejnění návrhu, připomínky veřejnosti lze podat ve stejné lhůtě pouze za předpokladu, že by mohla být ohrožena ochrana veřejného zájmu podle zvláštních právních předpisů 4). Po podání výhrady, námitky nebo připomínky postupuje stavební úřad obdobně podle odstavce 2. Pokud nebyly ve lhůtě uplatněny výhrady, námitky nebo připomínky, rozhodnutí se pokládá za vydané a nabývá právní moci.

5) Po dni nabytí právní moci územního rozhodnutí stavební úřad předá žadateli jedno vyhotovení územního rozhodnutí opatřené záznamem o účinnosti spolu s ověřenou grafickou přílohou v měřítku katastrální mapy; územní rozhodnutí opatřené záznamem o účinnosti zašle také obci, pokud není stavebním úřadem, a popřípadě speciálnímu stavebnímu úřadu, který povede stavební řízení.

6) Obsahové náležitosti informace uvedené v odstavci 3 stanoví prováděcí právní předpis.

§ 96 - Územní souhlas

1) Místo územního rozhodnutí může stavební úřad vydat *územní souhlas*, a to na základě oznámení o záměru, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.

Územní souhlas nelze vydat, obsahuje-li závazné stanovisko dotčeného orgánu *podmínky*, nebo je-li takovým závazným stanoviskem vyjádřen *nesouhlas*, nebo pokud záměr podléhá posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí podle zvláštního právního předpisu 11).

2) Územní souhlas postačí v případech

a) staveb, jejich změn a zařízení, která nevyžadují stavební povolení ani ohlášení podle § 103 odst. 1 a 2,

b) ohlašovaných staveb, jejich změn a zařízení,

c) staveb pro reklamu,

d) staveb umístěvaných v uzavřených prostorech existujících staveb, nemění-li se vliv stavby na okolí

e) úprav terénu, násypů a výkopů do 1,5 m výšky nebo hloubky, pokud nejsou větší než 300 m² a nehraničí s veřejnými komunikacemi a veřejnými prostranstvími nebo nedochází-li k nakládání s odpady,

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

f) skladových, výstavních a manipulačních ploch do 200 m² mimo vrakovišť a skládek odpadu,

g) změn druhu pozemku o výměře do 300 m²,

h) změn staveb.

3) Oznámení o záměru v území obsahuje kromě obecných náležitostí údaje o požadovaném záměru a identifikační údaje dotčených pozemků a staveb. K oznámení žadatel připojí:

a) doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo doklad o právu založeném smlouvou provést stavbu nebo opatření k pozemkům nebo stavbám, které jsou předmětem řízení; tyto doklady se připojují, nelze-li tato práva ověřit v katastru nemovitostí,

b) závazná stanoviska, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů,

c) stanoviska vlastníků veřejné dopravní infrastruktury,

d) jednoduchý technický popis záměru s příslušnými výkresy,

e) souhlasy osob uvedených v § 85 odst. 2 písm. a) a b) vyznačené rovněž v situačním výkresu.

4) Je-li záměr v souladu s požadavky uvedenými v § 90, vydá stavební úřad územní souhlas se záměrem, a to do 30 dnů ode dne jeho oznámení, a opatří situační výkres ověřovací doložkou. Dojde-li však stavební úřad k závěru, že záměr nesplňuje podmínky pro vydání souhlasu, nebo je-li třeba stanovit podmínky pro jeho realizaci, rozhodne usnesením, které vydá ve lhůtě 30 dnů od oznámení záměru, o projednání záměru v územním řízení. Usnesení se doručuje oznamovateli a příslušné obci.

5) Žadatel zajistí, aby informace o jeho záměru bezodkladně poté, co jej oznámil, byla vyvěšena na veřejně přístupném místě u stavby nebo pozemku, na nichž se má záměr uskutečnit, po dobu nejméně 30 dnů.

6) Dojde-li ke zrušení územního souhlasu po právní moci stavebního povolení nebo udělení souhlasu stavebního úřadu (§ 106 odst. 1), územní souhlas ani územní rozhodnutí se již nevydává.

7) Územní souhlas platí 12 měsíců ode dne jeho vydání. Územní souhlas pozbývá platnosti, nebyla-li v této lhůtě podána žádost o stavební povolení, ohlášení nebo žádost o jiné rozhodnutí podle tohoto zákona nebo podobné rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, nebylo-li započato s využitím území pro stanovený účel, nebo bylo-li stavební nebo jiné povolovací řízení po lhůtě platnosti územního souhlasu zastaveno anebo byla-li žádost

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

zamítnuta. Územní souhlas s dělením nebo scelováním pozemků pozbývá platnosti, nebylo-li v uvedené lhůtě dělení nebo scelování provedeno v katastru nemovitostí.

8) Obsahové náležitosti oznámení o záměru a jeho příloh stanoví prováděcí právní předpis.

§ 103 - Stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce nevyžadující stavební povolení ani ohlášení

1) Stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují:

a) budovy, a to (1- 6)

b) technická infrastruktura a doprovodná technická zařízení pro rozvod vody, energií, tepla (1-8)

c) stožáry, antény a jiná zařízení, a to (1-11)

d) zásobníky, nádrže na vodu a bazény, nejde-li o vodní díla, opěrné zdi, oplocení, a to (1-8)

e) udržovací práce, jejichž provedení nemůže negativně ovlivnit zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu a vzhled stavby, životní prostředí a bezpečnost při užívání a nejde o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou,

f) terénní úpravy a zařízení malého rozsahu, a to (1-5)

g) ostatní stavby a zařízení, a to (1-5)

h) stavební úpravy, pokud se jimi nezasahuje do nosných konstrukcí stavby

§ 104 - Ohlašování jednoduchých staveb, terénních úprav, zařízení a udržovacích prací

1) K provedení jednoduchých staveb uvedených v odstavci 2 písm. a) až d), jejichž návrh je v souladu s obecnými požadavky na výstavbu, s územně plánovací informací (§ 21), které jsou umístěny v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se jimi podstatně nemění a které nevyžadují nové nároky na dopravní a technickou infrastrukturu, postačí ohlášení bez předchozího územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Spolu s ohlášením stavebník stavebnímu úřadu doloží, že o svém stavebním záměru prokazatelně informoval vlastníky sousedních pozemků a staveb na nich; ti mohou příslušnému stavebnímu úřadu oznámit své případné námitky proti stavbě do 15 dnů ode dne, kdy byli stavebníkem informováni.

2) Ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují

a) stavby pro bydlení a pro rekreaci do 150 m² zastavěné plochy, s jedním podzemním podlažím do hloubky 3 m a nejvýše dvěma nadzemními podlažními a podkrovím,

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- b) podzemní stavby do 300 m² zastavěné plochy a hloubky do 3 m, pokud nejsou vodním dílem,
 - c) stavby do 300 m² zastavěné plochy a výšky do 10 m, s výjimkou staveb pro bydlení, a haly do 1000 m² zastavěné plochy a výšky do 15 m, pokud tyto stavby a haly budou nejvýše s jedním nadzemním podlažím, nepodsklepené a dočasné na dobu nejdéle 3 let,
 - d) stavby do 25 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m,
 - e) větrné elektrárny do výšky 10 m,
 - f) terénní úpravy neuvedené v § 103 odst. 1 písm. f) bodě 1,
 - g) stavby zařízení staveniště neuvedené v § 103 odst. 1 písm. a),
 - h) přípojky neuvedené v § 103 odst. 1 písm. b) bodě 8,
 - i) stavby opěrných zdí do výšky 1 m neuvedené v § 103 odst. 1 písm. d) bodě 8,
 - j) informační a reklamní zařízení na stavbě nebo na pozemku neuvedená v § 103 odst. 1 písm. c) bodech 8 a 9 a stavby pro reklamu podle § 3 odst. 2,
 - k) výrobky, které plní funkci stavby a které nejsou uvedeny v § 103 odst. 1 písm. g) bodě 5,
 - l) cirkusové stany neuvedené v § 103 odst. 1 písm. g) bodě 2,
 - m) antény, včetně jejich nosných konstrukcí a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, neuvedené v § 103 odst. 1 písm. c) bodě 2,
 - n) stavební úpravy pro změny v užívání části stavby, kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se její vzhled a nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí 11),
 - o) sjezdy z pozemních komunikací na sousední nemovitosti,
 - p) udržovací práce na stavbě neuvedené v § 103 odst. 1 písm. e).
- 3) Ohlášení nevyžadují jednoduché stavby, terénní úpravy a zařízení, u kterých to stavební úřad podle § 78 odst. 2 stanovil.**
- 4) Stavební úpravy pozemních komunikací a udržovací práce na nich, které vyžadují ohlášení, vymezuje zvláštní právní předpis 40).**

§ 109 – Účastník stavebního řízení:

1) Účastníkem stavebního řízení je

- a) stavebník,
- b) vlastník stavby, na níž má být provedena změna či udržovací práce, není-li stavebníkem, nejde-li o případ uvedený v písmenu g),
- c) vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem,
- d) vlastník stavby na pozemku, na kterém má být stavba prováděna, a ten, kdo má k tomuto pozemku nebo stavbě právo odpovídající věcnému břemenu, mohou-li být jejich práva navrhovanou stavbou přímo dotčena,
- e) vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- f) ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- g) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu 35) ve stavebním řízení, které se týká domu nebo společných částí domu anebo pozemku; v případě, že společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu nemá právní subjektivitu, vlastník, jehož spoluvlastnický podíl na společných částech domu činí více než jednu polovinu.

2) Účastníkem řízení není nájemce bytu, nebytového prostoru nebo pozemku.

§ 110 – žádost o stavební povolení:

3) Projektová dokumentace se předkládá ve dvojím vyhotovení, a není-li obecní úřad v místě stavby stavebním úřadem, vyjma staveb v působnosti vojenských a jiných stavebních úřadů, předkládá se trojmo. Pokud stavebník není vlastníkem stavby, připojuje se jedno další vyhotovení.

4) Pokud předložená projektová dokumentace není zpracována oprávněnou osobou, stavební úřad řízení zastaví.

5) Obsahové náležitosti žádosti o stavební povolení, rozsah a obsah projektové dokumentace stanoví prováděcí právní předpis.

§ 114 - Námitky účastníků řízení

1) Účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

2) K námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.

3) O námitce, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad rozhodne na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti. Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv.

§ 115 - Stavební povolení

1) Ve stavebním povolení stavební úřad stanoví podmínky pro provedení stavby, a pokud je to třeba, i pro její užívání, a rozhodne o námitkách účastníků řízení. Podmínkami zabezpečí ochranu veřejných zájmů a stanoví zejména návaznost na jiné podmiňující stavby a zařízení, dodržení obecných požadavků na výstavbu, včetně požadavků na bezbariérové užívání stavby, popřípadě technických norem. Podle potřeby stanoví, které fáze výstavby mu stavebník oznámí za účelem provedení kontrolních prohlídek stavby; může též stanovit, že stavbu lze užívat jen na základě kolaudačního souhlasu.

2) U stavby obsahující technologické zařízení, u něhož je třeba ověřit způsobilost k bezpečnému užívání, dodržení podmínek stavebního povolení nebo integrovaného povolení podle zvláštního právního předpisu⁹⁾, stavební úřad může uložit ve stavebním povolení provedení zkušebního provozu. V takovém případě předem projedná se stavebníkem dobu trvání zkušebního provozu.

3) Po dni nabytí právní moci stavebního povolení stavební úřad zašle stavebníkovi jedno vyhotovení ověřené projektové dokumentace spolu se štítkem obsahujícím identifikační údaje o povolené stavbě. Další vyhotovení ověřené projektové dokumentace zašle vlastníkovi stavby, pokud není stavebníkem.

4) Stavební povolení pozbývá platnosti, jestliže stavba nebyla zahájena do 2 let ode dne, kdy nabylo právní moci. Dobu platnosti stavebního povolení může stavební úřad prodloužit na odůvodněnou žádost stavebníka podanou před jejím uplynutím. Podáním žádosti se staví běh lhůty platnosti stavebního povolení.

5) Účastníkům řízení, kteří byli o zahájení stavebního řízení uvědoměni veřejnou vyhláškou, se stavební povolení oznamuje doručením veřejnou vyhláškou. Stavebníkovi a vlastníkovi stavby, na které má být provedena změna, se však doručuje stavební povolení do vlastních rukou.

6) Obsahové náležitosti stavebního povolení a štítku s identifikačními údaji stanoví prováděcí právní předpis.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

§ 118 - Změna stavby před jejím dokončením

1) Stavební úřad může na odůvodněnou žádost stavebníka nebo jeho právního nástupce povolit změnu stavby před jejím dokončením. Žádost obsahuje kromě obecných náležitostí popis změn a jejich porovnání se stavebním povolením a s projektovou dokumentací ověřenou stavebním úřadem, popřípadě autorizovaným inspektorem ve zkráceném stavebním řízení. K žádosti se připojí projektová dokumentace změn stavby, nebo kopie ověřené projektové dokumentace s vyznačením navrhovaných změn.

2) Žádost o změnu stavby před dokončením stavební úřad projedná s účastníky řízení a dotčenými orgány v rozsahu, v jakém se změna dotýká práv účastníků stavebního, případně územního řízení, jakož i zájmů chráněných zvláštními právními předpisy, a rozhodne o ní. Na řízení a povolení se vztahují přiměřeně ustanovení o stavebním, případně územním řízení. Změnu stavby lze projednat a povolit též ve zkráceném stavebním, případně územním řízení.

3) Změnu stavby, která se nedotýká práv účastníků stavebního řízení, stavební úřad, popřípadě autorizovaný inspektor, bylo-li ve věci vedeno zkrácené stavební řízení, schválí při kontrolní prohlídce zápisem do stavebního deníku nebo jednoduchého záznamu o stavbě; podle okolností vyznačí změnu též v ověřené projektové dokumentaci. Může tak učinit, jen pokud se změna nedotýká podmínek územního rozhodnutí, veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy nebo když příslušný dotčený orgán písemně anebo prohlášením do protokolu se změnou souhlasí.

4) Změnu ohlášené stavby lze provést na základě souhlasu stavebního úřadu s jejím ohlášením. Přitom se postupuje přiměřeně podle § 105 až 107.

§ 120 – Užívání staveb

1) Stavebník je povinen oznámit stavebnímu úřadu záměr započít s užíváním stavby nejméně 30 dnů předem, nejde-li o stavbu uvedenou v § 122. S užíváním stavby pro účel, k němuž byla stavba povolena, může být započato, pokud do 30 dnů od oznámení stavební úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, užívání stavby nezakáže.

2) Stavební úřad užívání stavby zakáže, jestliže na základě závěrečné kontrolní prohlídky zjistí, že nejsou splněny podmínky ochrany života a zdraví osob nebo zvířat anebo životního prostředí nezbytné pro její užívání, že stavba ohrožuje bezpečnost nebo nejsou dodrženy obecné požadavky na výstavbu, včetně zajištění bezbariérového užívání stavby, pokud je právním předpisem vyžadováno. Obdobně postupuje stavební úřad u stavby provedené v rozporu se stavebním povolením či ohlášením nebo užívané bez předchozího oznámení. Odvolání proti rozhodnutí o zákazu užívání stavby nemá odkladný účinek.

3) Účastníkem řízení podle odstavce 2 je pouze stavebník. Pokud změnu stavby prováděla jako stavebník jiná osoba na základě dohody s vlastníkem, je účastníkem řízení též vlastník stavby.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

4) Po odstranění nedostatků, pro které bylo podle odstavce 2 užívání stavby zakázáno, může být s jejím užíváním započato jen na základě písemného souhlasu stavebního úřadu, že stavbu lze užívat.

5) Náležitosti oznámení podle odstavce 1 stanoví prováděcí právní předpis.

§ 121 – Užívání staveb

Stavebník předloží stavebnímu úřadu spolu s oznámením o užívání stavby podle § 120 odst. 1, popřípadě se žádostí o vydání kolaudačního souhlasu, dokumentaci skutečného provedení stavby, pokud při jejím provádění došlo k nepodstatným odchylkám oproti vydanému stavebnímu povolení, ohlášení stavebnímu úřadu nebo ověřené projektové dokumentaci. Jde-li o stavbu technické nebo dopravní infrastruktury, předloží dokumentaci skutečného provedení stavby vždy. Pokud je stavba předmětem evidence v katastru nemovitostí, doloží stavebník též vyhotovení geometrického plánu na tuto stavbu.

§ 122 - Kolaudační souhlas

1) Stavba, jejíž vlastnosti nemohou budoucí uživatelé ovlivnit, například nemocnice, škola, nájemní bytový dům, stavba pro obchod a průmysl, stavba pro shromažďování většího počtu osob, stavba dopravní a občanské infrastruktury, stavba pro ubytování odsouzených a obviněných, dále stavba, u které bylo stanoveno provedení zkušebního provozu, a změna stavby, která je kulturní památkou, může být užívána pouze na základě kolaudačního souhlasu. Souhlas vydává na žádost stavebníka příslušný stavební úřad. Stavebník v žádosti uvede identifikační údaje o stavbě a předpokládaný termín jejího dokončení. Pro vydání kolaudačního souhlasu stavebník opatří závazná stanoviska dotčených orgánů k užívání stavby vyžadovaná zvláštními právními předpisy 4) Pokud je stavba předmětem evidence v katastru nemovitostí 22), zajistí stavebník geometrický plán.

2) Stavební úřad do 15 dnů ode dne doručení žádosti stavebníka stanoví termín provedení závěrečné kontrolní prohlídky stavby a současně uvede, které doklady při ní stavebník předloží.

3) Při závěrečné kontrolní prohlídce stavební úřad zejména zkoumá, zda byla stavba provedena v souladu s ohlášením stavebnímu úřadu, podle vydaného stavebního povolení a ověřené projektové dokumentace a zda jsou dodrženy obecné požadavky na výstavbu, včetně bezbariérového užívání stavby, pokud je právním předpisem vyžadováno. Dále zkoumá, zda skutečné provedení stavby nebo její užívání nebude ohrožovat život a veřejné zdraví, život a zdraví zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí. Jestliže stavební úřad nezjistí závady bránící bezpečnému užívání stavby nebo rozpor se závaznými stanovisky podle odstavce 1, vydá do 15 dnů ode dne provedení závěrečné kontrolní prohlídky kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby. Kolaudační souhlas není správním rozhodnutím.

4) Jsou-li na stavbě zjištěny závady bránící jejímu bezpečnému užívání nebo rozpor se závaznými stanovisky podle odstavce 1, stavební úřad kolaudační souhlas nevydává a rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, užívání stavby zakáže; účastníkem řízení je stavebník, vlastník stavby, popřípadě budoucí uživatel stavby. Odvolání proti rozhodnutí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

nemá odkladný účinek. Stavebník oznámí písemně odstranění nedostatků stavebnímu úřadu, který po ověření, že oznámení odpovídá skutečnosti, vydá kolaudační souhlas do 15 dnů ode dne, kdy mu došlo oznámení stavebníka.

5) Stavebník může doložit žádost o vydání kolaudačního souhlasu podle odstavce 1 též odborným posudkem (certifikátem) autorizovaného inspektora. V takovém případě může stavební úřad upustit od závěrečné kontrolní prohlídky stavby a vydat kolaudační souhlas na základě tohoto posudku.

6) Obsahové náležitosti žádosti o vydání kolaudačního souhlasu a náležitosti kolaudačního souhlasu stanoví prováděcí právní předpis

§ 127 – Změna v užívání stavby

1) Stavební úřad vydá souhlas se změnou v užívání stavby na základě oznámení osoby, která má ke stavbě vlastnické právo nebo prokáže právo změnit užívání stavby. Oznámení obsahuje popis a odůvodnění zamýšlené změny, její rozsah a důsledky. K oznámení se připojí doklad o vlastnickém právu ke stavbě, pokud stavební úřad nemůže existenci takového práva ověřit v katastru nemovitostí, popřípadě souhlas vlastníka stavby se změnou v užívání, a závazná stanoviska dotčených orgánů vyžadovaná zvláštními právními předpisy 4).

2) Jestliže stavební úřad se změnou v užívání stavby souhlasí, zašle do 30 dnů ode dne jejího oznámení souhlas tomu, kdo změnu oznámil. V opačném případě rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, ve stejné lhůtě změnu v užívání stavby zakáže. Pokud stavební úřad ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení nevyjádří se změnou v užívání stavby souhlas ani ji nezakáže, má se za to, že se změnou v užívání stavby souhlasí.

3) Jestliže se změna dotýká práv třetích osob nebo vyžaduje podrobnější posouzení jejich účinků na okolí, stavební úřad do 30 dnů od oznámení změny písemně vyrozumí osobu, která ji oznámila, že změna podléhá rozhodnutí a zároveň určí podklady nezbytné pro řízení. Dnem jejich předložení je zahájeno řízení o změně v užívání stavby.

4) Náležitosti obsahu oznámení, souhlasu a rozhodnutí o změně v užívání stavby stanoví prováděcí právní předpis.

Uvažování z hlediska požadavků OOVZ = orgánu ochrany veřejného zdraví

- ✓ Zásobování pitnou vodou
- ✓ Ochrana před hlukem – v objektu
- z objektu
- ✓ Ochrana zdraví zaměstnanců
- ✓ Ochrana spotřebitele – ubytování (s koupáním)
- stravování
- prodej potravin

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Zásobování pitnou vodou:

- objekt je napojen na veřejný vodovod - ✓
- objekt má vlastní zdroj - kolaudace zdroje
- provozní řád schválený OOVZ

Legislativa

- zákon č.258/2000 Sb.
- vyhl.č.252/2004 Sb.
- vyhl.č.409/2005Sb.
- vyhl.č.135/2004 Sb.
- vyhl.č.35/2004 Sb.

povinnost: rozbor vody (obvykle 1x ročně krácený, 1x za 2 roky úplný při odběru do 10 m³/den)
elektronické předání OOVZ – po domluvě může zajistit laboratoř

Náležitosti provozního řádu zdroje:

- ✓ § 4 odst.3 zák.č.258/2000 Sb.
- ✓ údaje o provozovateli, počtu zásobovaných obyvatel, objem dodávané vody (m³/den)
- ✓ místa odběru surové, příp. pitné vody, způsob jejich stanovení
- ✓ údaje o zdrojích, technologii úpravy, dezinfekci, používaných chemických prostředcích
- ✓ podmínky údržby, plán kontrol
- ✓ rozsah a četnost kontrol (dle vyhl. č. 252/2004 Sb.)

Požadavky vyhl.č.252/2004 Sb.:

- ✓ novela vyhl.č.187/2005 Sb. – účinnost od 1.6.2005
- ✓ četnost kontroly dána příl.č.4
- ✓ rozsah kontroly dán příl.č.5
- ✓ je-li provoz sezónní, četnost se krátí max. na nejnižší kategorii

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Rozbory prováděné mimo uvedenou četnost:

- ✓ z nové části vodovodu
- ✓ v případě přerušení zásobování vodou na více než 24h
- ✓ *před zahájením sezónního* využívání části vodovodu nebo individuálního zdroje
- ✓ po opravě havárie, která mohla ovlivnit jakost vody
PROVÁDÍ SE ROZSAH KRÁCENÝ
- ✓ před uvedením nového zdroje do provozu
ROZBOR ÚPLNÝ, ne starší 6 měsíců

Místa pro odběr vzorků:

- ✓ reprezentativní pro celou síť
- ✓ počet míst roven min. počtu krácených rozborů (u vodovodů nad 5000 obyvv. 80%)
- ✓ po 31.12.2007 se místa volí tak, aby více než 50% míst nebylo trvalých

Vymezení pojmů:

- ✓ DH – doporučená hodnota – nezávazná hodnota ukazatele
- ✓ MH – mezná hodnota – její překročení obvykle nepředstavuje zdravotní riziko
- ✓ NMH – nejvyšší mezná hodnota – její překročení vylučuje užití vody jako pitné, neurčí-li OOVZ jinak
- ✓ v případě překročení MH a NMH chemického ukazat. a MH mikrobiologického ukaz. se rozbor opakuje neprodleně
- ✓ v případě překročení NMH u mikrobiologického ukaz. jsou neprodleně činěna nápravná opatření a rozbor se opakuje až pro potvrzení jejich účinnosti

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Teplá voda:

- ✓ teplá voda musí splňovat legislativní požadavky, avšak není dána četnost její kontroly – je na OOVZ v případě zjištění nedostatků
- ✓ VÝJIMKA: teplá voda pro zaměstnance – kontrola v četnosti a rozsahu pro krácený rozbor
- ✓ teplá voda vyráběná z vody pitné dodávaná potrubím užitkové vody – kvalita dána příl.č. 2 vyhl.č.252/2004 Sb.
- ✓ v ostatních případech musí splňovat požadavky dle § 6 odst.3 písm.a), tzn. dle příl.č.4 vyhl.č.135/2004 Sb. – musí být na všech výtocích označena jako NEPITNÁ
- ✓ teplá voda pro zaměstnance - § 41 a zák.č.258/2000 Sb. – kvalita dána příl.č. 3 vyhl.č.252/2004 Sb.

Ochrana před hlukem

Hluk:

- ✓ Hlukem se rozumí zvuk, který může být škodlivý pro zdraví a jehož hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis.
- ✓ Vibracemi se rozumí vibrace přenášené pevnými tělesy na lidské tělo, které mohou být škodlivé pro zdraví a jejichž hygienický limit stanoví prováděcí právní předpis. (zák.č.258/2000 Sb., §30, odst. 2)

Legislativa:

- zákon č.258/2000 Sb. (§1 písm.c), §30 - § 34
- NV.č. 148/2006 Sb., o ochraně před nepříznivými účinky hluku a vibrací § 10, §11

(Definice jednotlivých chráněných prostor z § 30 z., zahrada není chráněný prostor)
zákon č. 183/2006 Sb. (stavební z.) § 137

Ochrana před hlukem, vibracemi a neionizujícím zářením v komunálním prostředí:

- je ovládána národním právem s výjimkou hlukového mapování, které bylo zahájeno v r. 2006 (vyhláška je ve Sb.) a týká se hlavních silnic, železnic a letišť a integrovaných zařízení - zákon vychází z povinnosti provozovatele/vlastníka zdroje přijmout ochranná opatření, aby hygienické limity byly dodrženy, s možností z vážných důvodů povolit provozování při překročení limitu za podmínky provedení nápravných opatření v rozsahu rozumně dosažitelné míry - připravuje se dílčí nová právní úprava (novela zák. 258/2000 Sb.), která by se chtěla nějak vypořádat s hlukem z dopravy

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Ochrana zdraví zaměstnanců

Legislativa

- zákon č.262/2006/2000 Sb., zákoník práce
- zákon č.258/2000 Sb., o ochraně veř. zdraví (§37)
- nař.vlády č.361/2007 Sb., kt. se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- zákon č.309/2006 Sb., (§ 12 samozaměstnavatelé)

Změny, které přináší ZP (zákon č. 262/2006 Sb.)

Zaměstnavatel:

- je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy, zjišťovat jejich příčiny a zdroje
- a na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění.

O vyhledávání rizik musí vést dokumentaci.

- nelze-li rizika odstranit je povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bylo minimalizováno. **O vyhodnocování rizik a přijatých opatřeních musí vést dokumentaci.**

- je povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností a kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu prac. prostředí a prac. podmínek - je povinen nahradit zaměstnanci ztrátu na výdělků v důsledku účasti na pracovně-lékařské prohlídce - ZP používá pojem pracovně-lékařská péče, který není vymezen (viz § 224 ZP a jde-li o mladistvé § 247 ZP). Nadále je třeba tedy vycházet ze zákona o péči o zdraví lidu - stanoví se povinnost vést evidenci zaměstnanců s uznanou nemocí z povolání a povinnost odstranit nebo minimalizovat rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nebo nemoc z povolání

Zákon č. 309/2006 Sb.

- stanoví **další** požadavky ochrany zdraví při práci a podmínky ochrany „**samozaměstnavatelů**“ viz. § 12

- požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, na organizaci práce a pracovní postupy (pokud jde o staveniště (ES) dozor provádí inspekce práce)- dosavadní úprava § 143c ZP je obsažena v § 7. Jde o povinnost zaměstnavatele měřeními zjišťovat a kontrolovat – i při změně podmínek práce - hodnoty rizikových faktorů; zabezpečit aby byly vyloučeny nebo omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru; vymezuje se pojem rizikové faktory; stanoví se povinnost nápravných opatření při překročení nejvyšších přípustných hodnot včetně stanovení kontrolovaných pásem a režimu kontrolovaných pásem - **§ 23 umožňuje použití dosavadních prováděcích předpisů včetně NV 178/2001 Sb. do doby vydání nových prováděcích právních předpisů**

Zákon č. 258/2000 Sb.

- ✓ Kategorizace prací (§37)
- základem státního zdravotního dozoru v obl. HP;

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- poskytuje údaje o rizikových faktorech, jejich míře, počtu exponovaných zaměstnanců a opatřeních zaměstnavatele k jejich ochraně - vede ke stanovení rizikových prací, pro jejichž výkon pak lze rozhodnutím KHS stanovit zejména:
 - rozsah a termíny sledování faktorů pracovních podmínek
 - náplň a termíny periodických lékařských prohlídek
 - způsob a minimální četnost sledování zátěže organismu zaměstnanců

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

- základem státního zdravotního dozoru v obl. HP;
 - poskytuje údaje o rizikových faktorech, jejich míře, počtu exponovaných zaměstnanců a opatřeních zaměstnavatele k jejich ochraně - vede ke stanovení rizikových prací, pro jejichž výkon pak lze rozhodnutím KHS stanovit zejména:
 - rozsah a termíny sledování faktorů pracovních podmínek
 - náplň a termíny periodických lékařských prohlídek
 - způsob a minimální četnost sledování zátěže organismu zaměstnanců
 - členění rizikových faktorů pracovních podmínek
 - podmínky ochrany zdraví při práci s rizikovými faktory (zátěž teplem, chladem, ochranné nápoje)
 - podmínky ochrany zdraví při práci s chemickými faktory a prachem (olovo, chem. karcinogeny a mutageny, azbest)
 - podmínky ochrany zdraví při práci s fyzickou zátěží (celková fyzická zátěž, lokální svalová zátěž, pracovní poloha, ruční manipulace s břemenem)
 - podmínky ochrany zdraví při práci s psychickou zátěží
 - podmínky ochrany zdraví při práci se zrakovou zátěží
 - podmínky ochrany zdraví při práci s biologickými činiteli
 - bezpečnostní přestávky při práci s rizikovými faktory (bezpečnostní přestávky)
 - bližší hygienické požadavky na mikroklimatické podmínky na pracovišti (teplota, větrání, nucené větrání, větrání pracoviště se zvl. nároky na čistotu ovzduší, ohřívárna)
 - bližší hygienické požadavky na osvětlení pracoviště
 - bližší hygienické požadavky na prostory pracoviště (světlá výška, objemový prostor, podlahová plocha, pracovní rovina, prac. místo)
 - podmínky ochrany zdraví při práci se zobrazovacími jednotkami
 - prostor určený pro práci s biologickými činiteli (ve zdravotnickém a veterinárním zařízení, v laboratoři)
 - bližší hygienické požadavky na zásobování vodou
 - rozměry, provedení a vybavení sanitárních a pomocných zařízení
- Přílohy 1-10

Ochrana spotřebitele

- ✓ ubytování
 - ✓ ubytování spojené s poskytováním koupání, sauny
 - ✓ stravování
- ✓ prodej potravin

Ubytování

Legislativa

- zák.č. 186/2006 Sb., stavební zákon
- vyhl.č.137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu
- zák.č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (§13) (§ 6, § 8, §21a)
- vyhl.č.6/2003 Sb., hygienické limity pro vnitřní prostředí pobytových místností
- vyhl.č.369/2001 Sb., o obecných požadavcích zabezp. užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace
- vyhl. 135/2004 Sb.(koupaliště)

Oblast umělých koupališť a saun

- je ovládána národním právem (vyhl. 135/2004); zajištění ochrany veřejného zdraví vychází ze stejných principů platných pro koupaliště ve volné přírodě - připravovaná úprava zákona 258/2000 Sb., se sladuje s povinnostmi osob v případě přírodních koupališť

Vnitřní prostředí některých staveb

- stanoví povinnost uživatelů některých staveb zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů
- pojem **pobytová místnost** se používá ve smyslu vyhl. č. 137/1998 Sb. (o obecných technických požadavcích na výstavbu) jde místnost nebo prostor, která svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje požadavky k tomu, aby se v ní zdržovaly osoby (například kanceláře, dílny, ordinace, výukové prostory, pokoje ve zdravotnických zařízeních, hotelích a ubytovnách, halové prostory různého účelu, sály kin, divadel a kulturních zařízení) při konkurenci právních úprav, zejména požadavků na pracoviště je třeba vycházet z přednosti specifické právní úpravy oproti právní úpravě obecné

Vnitřní prostředí staveb – z. č.258/2000 Sb. §13

1) Uživatelé staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, vysokých škol, škol v přírodě, **staveb pro zotavovací akce**, staveb zdravotnických zařízení, ústavů sociální péče, **ubytovacích zařízení**, **staveb pro obchod** a pro shromažďování většího počtu osob jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností 15) v těchto stavbách odpovídalo hygienickým

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy. Tím není dotčena povinnost vlastníka stavby podle zvláštních právních předpisů udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu. 16)

Vnitřní prostředí staveb – vyhl.č. 6/2003 Sb.

§ 2 - Základní pojmy

- a) biologickými ukazateli ovlivňujícími lidské zdraví ve vnitřním prostředí staveb - mikroorganismy a alergeny roztočů,
- b) alergenem roztočů - trávicí enzymy roztočů z čeledi Pyroglyphidae, obsažené v jejich zažívacím traktu a vylučované společně s exkrementy do prostředí,
- c) guaninem - látka obsažená v exkrementech roztočů, jejíž přítomnost v prostředí detekuje výskyt roztočů,
- d) mikroklimatickými podmínkami - podmínky teplotní, vlhkostní a proudění vzduchu ve vnitřním prostředí staveb,
- e) mikroorganismy - jen bakterie a plísňe (mikroskopické vláknité houby) vyrostlé za podmínek zkoušení stanovených českými technickými normami,
- f) teplotními podmínkami - teplota vzduchu t_i (st. C) a výsledná teplota kulového teploměru t_g (st. C),
- g) vnitřní průměrnou teplotou - aritmetický průměr hodnot teploty, zjišťované rovnoměrně po dobu pobytu,
- h) klimatizací - větrání zajišťující úpravu čistoty, teploty a vlhkosti vzduchu přiváděného do místnosti,
- i) standardními podmínkami - teplota vzduchu 20 st. C a tlak vzduchu 101,32 kPa,
- j) potenciální expozicí - délka předpokládaného pobytu osob daná účelem využití prostoru,
- k) variabilitou koncentrací zjišťované látky - změny koncentrace v závislosti na čase a prostoru.

§ 3 - Mikroklimatické podmínky

1) Provoz v pobytových místnostech se zajišťuje tak, aby byly dodrženy přípustné mikroklimatické podmínky uvedené v příloze č. 1, s výjimkou mimořádně chladných nebo mimořádně teplých dnů. Za mimořádně chladný den se považuje den, kdy nejnižší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty nižší než -15 st. C. Za mimořádně teplý den se považuje den, kdy nejvyšší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty vyšší než 30 st. C.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- 2) V případě mimořádně chladných dnů při poklesu vnitřní průměrné teploty pod 16 st. C se provoz obytných místností zastaví, pokud není možno vnitřní teplotu zvýšit odpovídajícím vytápěním na výslednou teplotu dle přílohy č. 1.
- 3) Při použití sálavého vytápění nesmí intenzita osálení v místě hlavy člověka překročit 200 W.m-2.
- 4) Obytné místnosti musí mít zajištěno přímé nebo nucené větrání.
- 5) Množství vyměňovaného vzduchu ve větraném prostoru se stanovuje s ohledem na množství osob a vykonávanou činnost tak, aby byly dodrženy mikroklimatické podmínky a hygienické limity chemických látek a prachu.
- 6) Nucené větrání se použije tam, kde přímé větrání je nedostačující k odvodu vznikajících škodlivin a tepelně-vlhkostní zátěže prostoru.
- 7) Vývody odváděného vzduchu do venkovního prostředí se umísťují tak, aby nedocházelo ke zpětnému nasávání znečištěného vzduchu do okolních vnitřních prostorů.
- 8) Klimatizace nesmí být zdrojem žádné kontaminace.

§ 4 - Chemické faktory a prach

- 1) Limitní koncentrace chemických faktorů a prachu ve vnitřním prostředí staveb jsou stanoveny jako jednohodinové a jsou uvedeny v příloze č. 2.
- 2) Požadavky na kvalitu vnitřního prostředí staveb se pokládají za splněné, nepřekročí-li střední hodnota hodinové koncentrace zjišťované látky v měřeném intervalu za standardních podmínek limitní koncentrace uvedené v příloze č. 2. Měřeným intervalem se postihuje potenciální expozice a variabilita koncentrací zjišťované látky.

Ubytovací služby - zák.č.258/2000 Sb. § 21a)

Osoba poskytující ubytování v ubytovacích zařízeních v rámci jí provozované hostinské živnosti

a osoba provozující živnost ubytovací služby, 8b) s výjimkou osob poskytujících ubytování v bytových domech, v rodinných domech a ve stavbách pro individuální rekreaci, jsou povinny **vypracovat provozní řád**. V provozním řádu uvedou **podmínky činnosti, zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění, způsob zacházení s prádlem a způsob očisty prostředí ubytovacího zařízení. Provozní řád a jeho změny předloží před jejich přijetím ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví**. Provozní řád je osoba **povinna změnit vždy při změně podmínek pro poskytování služby**.

8b) Nařízení vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Ubytování s možností koupání a sauny

zák.č.258/2000 Sb. § 6

7) povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a) a d) a v odstavci 5 má i osoba, která provozuje ve stavebách a zařízeních na pozemcích sousedících s povrchovými vodami využívanými ke koupání fyzických osob živnost provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení sloužících regeneraci a rekondici, poskytování tělovýchovných a sportovních služeb, **hostinskou živnost,**

v jejímž rámci jsou poskytovány ubytovací služby, nebo ubytovací služby v ubytovacích zařízeních, s výjimkou osob poskytujících ubytování v bytových domech, v rodinných domech

a ve stavebách pro individuální rekreaci 8b), a v reklamě nebo jiné nabídce svých služeb spotřebiteli uvádí tuto možnost koupání v povrchových vodách využívaných ke koupání.

2) Osoba, která provozuje koupaliště ve volné přírodě, umělé koupaliště (*i vířivka, koupelový bazén*) **nebo saunu** (*s ochlazovacím bazénem 1x měs. mikrob. rozbor, volný chlor*) (dále jen "koupaliště"), je povinna splnit podmínky stanovené tímto zákonem. Je-li koupaliště provozováno jako bezplatná služba, pak osobou, která odpovídá za splnění povinností podle tohoto zákona, je osoba, která je jako takové označila.

3) Osoba uvedená v odstavci 2 je povinna

a) zajistit u držitele osvědčení o akreditaci 4a), držitele osvědčení o správné činnosti laboratoře 4c) nebo u držitele autorizace (§ 83c) způsobem, v četnosti a rozsahu upraveném prováděcím právním předpisem kontrolu jakosti vody ke koupání upravené prováděcím právním předpisem a protokol o výsledku kontroly v elektronické podobě; protokol v elektronické podobě neprodleně předat příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví; náležitosti protokolu, formu jeho elektronické podoby a datové rozhraní upraví prováděcí právní předpis,

b) zajistit splnění podmínek upravených prováděcím právním předpisem pro vybavení koupaliště, jeho čištění a úklid,

c) vypracovat provozní řád, ve kterém stanoví podmínky provozu včetně způsobu úpravy vody umělého koupaliště nebo sauny, popřípadě koupaliště ve volné přírodě, je-li v něm voda upravována, zásady osobní hygieny zaměstnanců a ochrany zdraví návštěvníků a způsob očisty prostředí; návrh provozního řádu a jeho změn předloží ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví,

d) vést evidenci o výsledcích kontrol provedených v rozsahu podle písmene a) a ukládat ji po dobu 5 let. (8) Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví předloží Komisi Evropských společenství v pravidelných intervalech zprávu o koupalištích ve volné přírodě podle odstavce 1 a o povrchových vodách využívaných ke koupání osob pro vyhovující jakost vody podle zvláštního právního předpisu 8a) a jejich nejvýznamnějších charakteristikách.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

5) Zjistí-li osoba uvedená v odstavci 2 výskyt dalších látek nebo součástí vody v koupališti nebo ve vodě ve zdroji pro bazén umělého koupaliště nebo sauny neupravených prováděcím právním předpisem, neprodleně oznámí tuto skutečnost příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Orgán ochrany veřejného zdraví na základě oznámení osoby nebo z vlastního podnětu stanoví rozhodnutím hygienický limit pro výskyt takových látek nebo součástí, jsou-li ve vodě obsaženy v koncentraci nebo množství, které neohrožuje veřejné zdraví. Osoba uvedená v odstavci 2 je povinna kontrolovat dodržení hygienického limitu způsobem a v četnosti upravené prováděcím právním předpisem pro výskyt ostatních ukazatelů vody, nestanoví-li příslušný orgán ochrany veřejného zdraví rozhodnutím podle věty druhé jinak. Náležitosti oznámení upraví prováděcí právní předpis.

Konkrétně:

- povinnost osoby, která poskytuje ubytovací služby vypracovat provozní řád a nechat schválit OOVZ

provozní řád obsahuje: - **podmínky činnosti,**
- **zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění,**
- **způsob zacházení s prádlem,**
- **způsob očisty prostředí ubytovacího zařízení.**

- povinnost změny PŘ vždy při změně podmínek pro poskytování služby

- povinnost vypracovat provozní řád bazénu nebo sauny příp. vířivky a nechat schválit OOVZ s uvedením:

- **popisu technologie**
- **kontrola kvality (nejen lab. rozborů, ale i vlastní měření)**
- **údržba**
- **úklid (sauna – zacházení s prádlem)**

- povinnost **provádět rozborů vody bazénu** (ochlazovacího bazénku) v rozsahu a četnosti upravené vyhláškou 135/2004

- povinnost předávat data o kvalitě vody OOVZ elektronicky (provádí po domluvě laboratoř)

Stravování:

Legislativa

Stavební záležitosti:

- zák.č. 186/2006 Sb., stavební zákon
- vyhl.č.137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu
- zák.č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- vyhl.č.6/2003 Sb., hygienické limity pro vnitřní prostředí pobytových místností
- vyhl.č.369/2001 Sb., o obecných požadavcích zabezpečení užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Provozní legislativa - EVROPSKÉ SMĚRNICE (ES)

- nařízení EP a RADY, nařízení KOMISE –
- č. 178/2002 – obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví se postupy týkající se bezpečnosti potravin
- č. 852/2004 – o hygieně potravin
- č. 853/2004 – o potravinách živočišného původu
- č. 854/2004 – o organizaci úř.kontr. potravin živoč. původu
- č. 882/2004 – o úředních kontrolách
- č.1935/2004 – o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami
- č. 37/2005 – o sledování teplot v přepravních prostředcích, úložných a skladovacích prostorech pro hluboce zmrazené potraviny, určené k lidské spotřebě
- č. 2073/2005 – o mikrobiologických kritériích pro potraviny
- č. 2023/2006 – o správné výr. praxi pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami

Provozní legislativa - NÁRODNÍ PŘEDPISY - zákony

- zák.č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- zák.č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění zák.č. 120/2008 Sb., (změna z.č.110/1997)
- zák.č. 552/1991 Sb., o státní kontrole
- zák.č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků
- zák.č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem aj. návykovými látkami
- zák.č. 166/1999 Sb., veterinární zákon
- zák.č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
- zák.č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- zák.č. 439/2004 Sb., o ochraně osobních údajů
- zák.č. 64/1986 Sb. o ČOI
- zák.č. 223/2008 o SZPI
- zák.č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích

Provozní legislativa - NÁRODNÍ PŘEDPISY - vyhlášky, nařízení vlády

- vyhl.č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby
- vyhl.č. 38/2001 Sb., o hyg. požad. na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy
- vyhl.č. 252/2004 Sb., hyg. požad. na pitnou a teplo vodu, četnost a rozsah kontroly pitné vody
- vyhl. č. 409/2005 Sb., o hyg. požad. na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody
- vyhl.č. 475/2005 Sb., pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub
- vyhl.č. 200/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na vaječné výrobky
- vyhl.č. 6/2003 Sb., požadavky na vnitřní prostředí pobytových místností NV č. 361/2007 Sb., kt. se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- NV č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříz. účinky hluku a vibrací

ČSN EN :

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Prakticky:

- kolaudační souhlas s užíváním objektu nebo změnu využití (části) objektu (stavební úřad)
- živnostenské oprávnění (živnostenský úřad)
- KHS: - ohlašovací povinnost (ohlásit začátek i konec provozování hostinské činnosti (čl.6 odst. 2 nař. ES. 852/2004, z.č.258/2000 Sb.)

- provozní řád zdroje pitné vody, pokud je vl. zdroj pitné vody (§3 odst. 3 z.č.258/2000 Sb.)

Zák.č. 379/2005, §8 odst. 1 písm.c - kouření v provozovnách

- zajištěn zvláštní prostor, vyhrazený pro kuřáky a označený: „Prostor vyhrazený pro kouření“
- zajištěno dostatečné větrání (NV 361/2007)

varianty:

1. nekuřácká provozovna
2. provozovna s vyhrazeným prostorem pro kuřáky
3. kuřácká provozovna – právně nemůže existovat!!

Objekt – základní požadavky

- Sortiment
- Objem výroby, prodeje či přípravy pokrmů
- Provozní doba
 - ranní
 - noční
 - odpolední
 - celodenní
- Počet zaměstnanců, počet směn
- U zařízení společného stravování i počet míst u stolu

Základní rozdělení:

- Výrobní potravin
- Prodejny potravin
- Zařízení společného stravování

Výrobní potravin – ZÁKONNÉ POŽADAVKY

- Zák. č. 258/2000 Sb.
 - § 21 odst. 2 – pitná voda
 - § 30, § 32 – hluk
- NV 361/2007 (178/2001) Sb.
 - § 3 – osvětlení
 - § 4 – tepelná zátěž, zátěž chladem
 - § 6 - větrání a klimatizovaná pracoviště
 - § 29 - sanitární a pomocná zařízení
 - V. č. 137/2004 Sb., o hyg. požadavcích na stravovací služby
 - § 49 – zásady provozní hygieny

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

V. č. 137/2004 Sb.

§ 49 – zásady provozní hygieny

1) Pro provozování stravovacích služeb, výrobu potravin a uvádění potravin do oběhu platí tyto zásady provozní hygieny:

a) udržování sanitárních zařízení (šaten, umýváren, sprch a záchodů) a pomocných zařízení (zařízení k umývání pracovní obuvi, sušení pracovních oděvů, ohříváren, místnosti pro odpočinek, prostor pro poskytování první pomoci a prostory pro uskladnění úklidových prostředků) a jejich vybavení v čistotě a provozu schopném stavu,

b) skladování produktů a potravin neurčených pro stravovací službu jen v samostatném a označeném chladicím nebo mrazicím zařízení, které je umístěno mimo prostor výroby, přípravy, skladování a oběhu (dále jen "prostor manipulace") potravin a produktů, například v kanceláři, místnosti pro odpočinek nebo šatně,

c) nepřechovávání předmětů nesouvisejících s výkonem pracovní činnosti v prostorách manipulace s potravinami a produkty,

d) nepřipuštění vstupu nepovolaných osob do prostor manipulace s potravinami a produkty,

e) odkládání osobních věcí, občanského oděvu a obuvi pouze v šatně nebo ve vyčleněném prostoru,

f) pro úklid používání jen mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, které jsou určeny pro potravinářství,

g) nekouření v prostorách manipulace s potravinami a produkty a v prostorách, kde se myje nádobí,

h) skladování čisticích prostředků a přípravků pro provádění běžné ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace v originálních obalech mimo prostory manipulace s potravinami a produkty,

i) nepoužívání nádob a obalů určených pro potraviny a produkty k úschově čisticích přípravků a přípravků pro provádění běžné ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace.

2) Na infekčních odděleních zdravotnických zařízení a v dalších zařízeních, pokud to vyžaduje charakter jejich provozu, je vždy nutno před mytím dezinfikovat nádobí, náčiní a přepravní obaly

§ 50

Pro provozování stravovacích služeb, výrobu potravin a uvádění potravin do oběhu platí tyto zásady osobní hygieny:

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- a) pečování o tělesnou čistotu a před započítáním vlastní práce, při přechodu z nečisté práce na čistou (například úklid, hrubá příprava), po použití záchodu, po manipulaci s odpady a při každém znečištění si umýt ruce v teplé vodě s použitím vhodného mycího, popřípadě dezinfekčního prostředku,
- b) nošení čistých osobních ochranných prostředků odpovídajících charakteru činnosti, zejména pracovní oděv, pracovní obuv a pokrývku hlavy při výrobě potravin a pokrmů. Udržování pracovního oděvu v čistotě a jeho vyměňování podle potřeby v průběhu směny. Při pracovní činnosti vyžadující vysoký stupeň čistoty nebo při vyšším riziku kontaminace používání jednorázových ochranných rukavic a ústní roušky,
- c) neopouštění provozovny v průběhu pracovní doby v pracovním oděvu a v pracovní obuvi,
- d) vyloučení jakéhokoliv nehygienického chování (například kouření, úpravy vlasů a nehtů),
- e) zajištění péče o ruce, nehty na ruku ostříhané na krátko, čisté, bez lakování, na ruku nenosit ozdobné předměty a
- f) ukládání použitého pracovního oděvu, jakož i občanského oděvu na místo k tomu vyčleněné; ukládání pracovního oděvu a občanského oděvu odděleně.

NV 361/2007 (178/2001) Sb.

§ 29 – sanitární a pomocná zařízení

- Příloha č.11 k NV

Světlá výška min.2,3m -2,5m

Šatny oddělené dle pohlaví, oddělené od pracovišť, podlahy snadno omyvatelné, uzamykatelné skříňky, lavice, sedací nábytek, oddělené ukládání oděvů

- umývárny a sprchy:

samostatné místnosti navazující na sprchy, hygienické smyčky, obklady stěn do v 2,0 m, kapacita dle nejsilnější směny

- záchody:

kabinové splachovací, suché a chemické nesmí být pro trvalá pracoviště, v předsíni musí být umyvadlo s tekoucí teplou vodou, počet záchodů – dán počtem zaměstnanců, oddělení dle pohlaví do 5 zaměstnanců společný

- údržba:

podlahy šaten, umýváren, sprch a záchodů, sprch a záchodů, umyvadla, záchody a pisoáry, odpadkové nádoby – denně
omyvatelné části stěn 1 x týdně
nábytek v sanitárních a jiných zařízeních 1x za 14 dní
stropy a stěny sanitárních zařízení se malují 1 x ročně

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

„Domažlicko“

Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském
pohraničním prostoru „Domažlicko“

- Omývání pracovní obuvi
- Sušení pracovních oděvů
- Ohřívárny
- Místnost pro odpočinek
- Prostory pro uskladnění úklidových pomůcek - každé podlaží, větratelné, omyvatelný povrch stěn do 1,8m, výlevka, přívod vody

Prakticky:

z. č. 379/2005, §8 odst. 1 písm.c - kouření

zajištěn zvl. prostor, vyhrazený pro kuřáky a označený: „Prostor vyhrazený pro kouření“, zajištěno dostatečné větrání (NV 361/2007)

varianty:

1. nekuřácká provozovna
2. provozovna s vyhrazeným prostorem pro kuřáky
3. kuřácká provozovna – právně nemůže existovat

- V oblasti stravovacích služeb se od 1. ledna 2006 při hodnocení povinností podnikatele postupuje podle nařízení (ES) 852/2004, 178/2002 a 2073/2005 a redukované vyhlášky č. 137/2004 Sb. Tím není dotčeno oprávnění KHS k doзору nad prevencí alimentárních nákaz a jiných infekcí podle národního zákona (znalosti hygienického minima a zásady osobní a provozní hygieny)

- Podle zákona o potravinách KHS provádějí (vedle SZPI a SVS) dozor nad výrobou a oběhem potravin ke zjištění příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření inf. onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin

- Státní zdravotní dozor je vykonáván podle nařízení (ES) 882/2004, zákona č. 552/1991 Sb. a zákona č. 258/2000 Sb.,

- základem doзору jsou postupy provozovatele založené na principu kritických bodů

Zařízení společného stravování (KRITICKÉ BODY):

- ES 852/2004, čl.5

- povinnost vypracovat HACCP

- povinnost vést evidenci kritických bodů (mít k dispozici na provozovně)

- z. č. 258/2000 Sb.:

- § 24 písm. c) - stanoví povinnost určit v případech upravených vyhláškou nebo rozhodnutím orgánu OVZ kritické body

• § 104 - ukládá stanovit kritické body do 1. 7. 2002

- kritické body je nutno stanovit pro výrobu, přípravu, skladování, přepravu, rozvoz a uvádění do oběhu

- při zpracování HACCP je nutno postupovat dle vyhlášky č.147/1998 Sb.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Zdravotní nebezpečí pokrmů:

- Biologické – způsobeno živými organismy
- Mikrobiologické – i nepřímé ovlivnění toxiny
- Parazitární
- Chemické – vyvolání akutní či chronické intoxikace
- Fyzikální – mechanické nečistoty

Biologické – podmínka růstu mikroorganismů:

- nabídka živin
- teplota
- Nad 100 o C – inaktivace vegetativních forem i spór
- 100 o C - inaktivace vegetativních forem
- Pod - 18 o C se zastavuje i metabolismus mikroorganismů
- Nejnebezpečnější teploty 15 – 50 o C

Mikrobiologické:

- primární kontaminace – např. zoonozy
- pomnožení mikroorganismů a tvorba toxinů během zpracování
- technologické postupy snižující rizika jsou neúčinné
- sekundární kontaminace
- citlivost skupiny konzumentů

Fyzikální:

- Endogenní – kameny, hlína, skořápky, slupky
- Exogenní – sponky, prsteny, mince, knoflíky, olupující se nátěry, rez, střepy skla

Chemické:

- přirozené toxické látky v potravinách
- cizorodé látky
- agrochemikálie- rezidua pesticidů, hnojiv, veterinárních léčiv, mořidla
- aditivní látky
- kontaminanty z obalů
- kontaminanty z výroby
- toxické látky z technologických procesů

HACCP - Hazard Analysis and Critical Control Point

- předchází, identifikuje a vyhodnocuje nebezpečí ohrožení zdraví
- udává jaké postupy a prostředky jsou nutné k předcházení nebezpečí, pokud ještě nevzniklo.

Cíle HACCP:

- zhodnocení způsobu provádění postupů a manipulace s potravinami v podmínkách provozu
- uvědomění si hrožících nebezpečí všemi pracovníky
- pochopení problému

Období před zavedením HACCP:

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- zhodnocení výchozích podmínek
- provedení vstupní prověrky
- shrnutí nedostatků – určení jejich nebezpečnosti
- plán na odstranění nedostatků

Zavádění systému:

- příprava plánů – popisná dokumentace
- zavedení plánu – vytvoření systému
- udržování systému

Příprava plánů HACCP:

- vymezení výrobní činnosti a úkolů výrobce
- přehled a klasifikace vyráběného sortimentu
- vymezení skupin pokrmů
- podobné suroviny, vlastnosti, technologie výroby
- navržení struktury systému
- definování rozsahu systému

Ustavení pracovní skupiny:

- výběr členů týmu
- domácí i přespolní
- vyškolení členů týmu
- organizace práce týmu
- ustanovení vedoucího týmu
- zadání úkolů, termínů plnění

Provedení popisu pokrmu:

Suroviny

Dodavatel

Vlastnosti- chemické, mikrobiologické a fyzikální riziko

Balení

Způsob dopravy

Skladování

Značení

Název

Zařazení výrobku do skupiny

- teplé, studené pokrmy, cukrářské výrobky

Senzorické vlastnosti

Fyzikální vlastnosti

Chemické vlastnosti

Mikrobiologické vlastnosti

Zjištění očekávaného způsobu užití:

- Okruh spotřebitelů
 - děti do 3 let

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

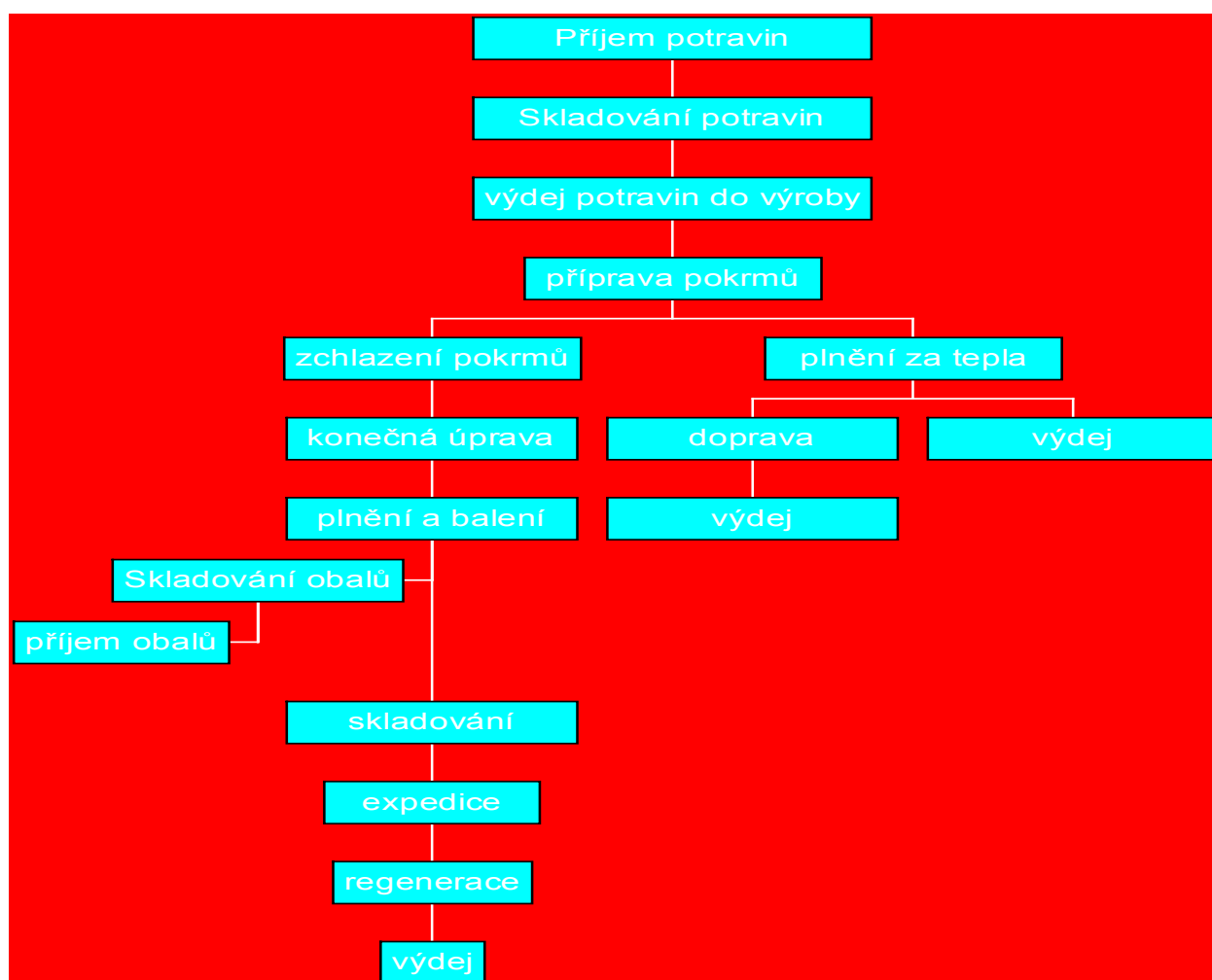

- dospělá zdravá populace
- dospělá nemocná populace
 - Diabetici
 - Kardiaci
 - Obezita
- staré osoby
- sportovci

Sestavení diagramu výrobního procesu:

- vypracování přehledného a srozumitelného schématu výrobních operací přípravy pokrmů
- zohlednění dalších důležitých informací
- schéma výrobních prostor
- rozmístění zařízení
- pohyb materiálů
- pohyb zaměstnanců

Diagram výrobního procesu

Ověření diagramu výrobního procesu:

- ověření v provozu
- provedou členové týmu
- provádí se vždy při jakékoliv změně v plánu HACCP
- zápis o ověření diagramu

Provedení analýzy nebezpečí:

- vytvoření seznamu potenciálních nebezpečí – každý výrobní krok
- stanovení ovládacích opatření pro každé identifikované nebezpečí

Stanovení kritických bodů:

- kritický bod – operace, ve které může jakákoliv ztráta kontroly vést ke vzniku nepřijatelného nebezpečí
- stanoveny na základě analýzy nebezpečí
- stanoví se po vyčerpání jiných možností
- stanovení musí být zdůvodněno
- stanoveny pro konkrétní provoz

Stanovení znaků a hodnot kritických mezí:

- stanoví se pro každý kritický bod
- pro každý znak určeny kritické meze
- meze oddělují zvládnutý a nezvládnutý stav
- nesmí být v rozporu s legislativou – mohou být přísnější reálné

Sledování v kritických bodech:

- pro každý bod přesně definován postup provádění sledování
- definována četnost sledování
- vedení záznamů

Stanovení nápravných opatření:

- pro každý bod
- musí zajistit uvedení CCP do zvládnutého stavu
- provádí se bezprostředně
- rozpracovaný nebo hotový pokrm je pozastaven, výroba je pozdržena
- o provedených opatřeních jsou vedeny záznamy

Stanovení ověřovacích postupů:

- ověření metod měření
- ověření správnosti nastavení kritických mezí
- ověřování funkce systému kritických bodů
- pravidelná výstupní kontrola
- vyhodnocení reklamací
- cílené testy, testy skladovací
- správná identifikace nebezpečí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Vnitřní audit:

Audit – systematické a nezávislé ověřování úrovně systému kritických bodů a jeho souladu s plánem kritických bodů

- provádí ho vlastní zaměstnanci
- pravidelný
- u malých výrobců doporučeno použít externího auditora
- nutno vést zápis

Zavedení dokumentace:

a) část popisná

- specifikace výrobku
- diagramy procesů
- analýza nebezpečí, včetně ovládacích opatření
- stanovení kritických bodů
- stanovení kritických mezí
- postupy sledování

b) část provozní

- modifikace systému
- sledování kritických bodů
- překročení kritických mezí a související nápravná opatření
- nedodržení hodnot technologických kritérií
- použité verifikační postupy
- nakládání s výrobkem vyrobeným v nezvládnutém stavu

Školení pracovníků:

- před zavedením systému, nových pracovníků
- pravidelné nejméně 1 x ročně
- vedení záznamů
- osobní a provozní hygiena
- činnost v kritických bodech
- monitoring
- dozor
- tým pro vedení dokumentace a pro vnitřní audit

Znalosti a dovednosti pracovníků:

- tvůrci HACCP
- základní principy mikrobiologie potravin
- technologie výroby
- faktory a podmínky výskytu aliment. nálezů
- zdroje kontaminace
- inhibice, devitalizace MO
- umět měřit pH, aw, teplotu, dobu expozice, koncentrace roztoků, odebírat vzorky
- výkon kritických operací
- možnost kontaminace

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- následky a rizika
- preventivní a ochranná opatření
- samokontrola
- monitorování
- vědomí nutnosti monitorování
- požadovaná kritéria
- způsob monitoringu
- nápravná opatření
- kontrola funkce systému
- porozumět celému HACCP
- znát faktory a podmínky vedoucí k výskytům alimentárních nákaz a otrav a k porušení jakosti výrobků

Doporučení a rady:

- stanovte si určitá kvalitativní kritéria kontroly, která chcete dosáhnout
- pracujte jednotně
- kontrolujte, zda stejní výrobci mají stejně nastavené kritické kontrolní body
- dejte na záznamy nikoliv na pocity
- pracujte transparentně

Kontrola provozovny s HACCP:

- předložení HACCP
- vést evidenci kritických kontrolních bodů (k dispozici na provozovně)

- jsou všechny základní body v souladu s právními předpisy
- pokrývá HACCP celou produkci všechna rizika
- jsou správně stanoveny kritické kontrolní body
- je systém pravidelně upravován
- bylo správně identifikováno nebezpečí
- byly u všech kontrolních bodů určeny kritické kontrolní body
- jsou metody monitoringu kritických bodů vhodné
- je kontrolní orgán či laboratoře schopny provádět
- jsou správně stanoveny hodnoty kritérií sledovaných monitoringem
- je provozovatel schopen spolehlivě odstranit závady
- laboratorní vyšetření nového výrobku

Kontrola ostatních požadavků kladených na provozovnu:

- osobní, provozní hygiena, skladování, stavebně technický stav, znalosti, ZP ostatní zákonné požadavky

Prodej potravin - dozor SZPI

Legislativa:

- nařízení ES 135/2004 (3. 12. 2004)
- zákon č.224/2008 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích (110/1997)

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- zákon č. 223/2008 Sb., o SZPI

Stavební požadavky:

- zák.č. 183/2006 Sb.
- vyhl.č.137/1998 Sb.
- vyhl.č.6/2003 Sb.

Prodej potravin:

V oblasti výrobků pro styk s potravinami nabylo 3. 12. 2004 účinnosti nařízení (ES) 1935/2004- nařízení se vztahuje na všechny materiály a předměty přicházející do styku s potravinami včetně pokrmů - vztahuje se na všechny osoby, které provozují jakoukoli část jejich výroby, zpracování nebo distribuce - stanoví se povinnost vyrábět tyto výrobky v souladu se správnou výrobní praxí (EU chystá nařízení v této oblasti) - **zakazují se zavádějící informace ve značení, reklamě a obchodní úpravě a stanoví se podmínky označování** (tedy nelze použít úpravy národní) - v přechodném ustanovení (čl. 27) umožňuje prodej výrobků uvedených na trh v souladu s předpisy před 3. 12. 2004, do vyčerpání zásob

V oblasti výrobků pro styk s potravinami nabylo 3. 12. 2004 účinnosti nařízení (ES) 1935/2004- od 27. října 2006 zavádí povinnost zajistit sledovatelnost materiálů a předmětů ve všech fázích procesu. **K tomu provozovatelé měli zavést systémy a postupy (označení/dokumentace/ informace), které umožní identifikaci podniků, které dodaly nebo jimž byly dodány materiály či předměty, popř. látky nebo výrobky, na které se nařízení vztahuje.**

→ Tyto informace musí poskytnout orgánům dozoru. Dozor je vykonáván jako v případě stravovacích služeb a potravin.

Konkrétně – zákonné požadavky:

- NV 361/2007 Sb.

§ 3 – osvětlení

§ 4 – tepelná zátěž, zátěž chladem

§ 6 - větrání a klimatizovaná pracoviště

§ 29 - sanitární a pomocná zařízení

- V. č. 137/2004 Sb.

§ 49 – zásady provozní hygieny viz výše

§ 50

V. č. 137/2004 Sb.

§ 49 – (1) Pro provozování stravovacích služeb, výrobu potravin a uvádění potravin do oběhu platí tyto zásady provozní hygieny:

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- a) udržování sanitárních zařízení (šaten, umýváren, sprch a záchodů) a pomocných zařízení (zařízení k umývání pracovní obuvi, sušení pracovních oděvů, ohříváren, místnosti pro odpočinek, prostor pro poskytování první pomoci a prostory pro uskladnění úklidových prostředků) a jejich vybavení v čistotě a provozu schopném stavu,
- b) skladování produktů a potravin neurčených pro stravovací službu jen v samostatném a označeném chladicím nebo mrazicím zařízení, které je umístěno mimo prostor výroby, přípravy, skladování a oběhu (dále jen "prostor manipulace") potravin a produktů, například v kanceláři, místnosti pro odpočinek nebo šatně,
- c) nepřechovávání předmětů nesouvisejících s výkonem pracovní činnosti v prostorách manipulace s potravinami a produkty,
- d) nepřipuštění vstupu nepovolaných osob do prostor manipulace s potravinami a produkty,
- e) odkládání osobních věcí, občanského oděvu a obuvi pouze v šatně nebo ve vyčleněném prostoru,
- f) pro úklid používání jen mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, které jsou určeny pro potravinářství,
- g) nekouření v prostorách manipulace s potravinami a produkty a v prostorách, kde se myje nádobí,

§ 50 - Pro provozování stravovacích služeb, výrobu potravin a uvádění potravin do oběhu platí tyto zásady osobní hygieny:

- a) pečování o tělesnou čistotu a před započatím vlastní práce, při přechodu z nečisté práce na čistou (například úklid, hrubá příprava), po použití záchodu, po manipulaci s odpady a při každém znečištění si umýt ruce v teplé vodě s použitím vhodného mycího, popřípadě dezinfekčního prostředku,
- b) nošení čistých osobních ochranných prostředků odpovídajících charakteru činnosti, zejména pracovní oděv, pracovní obuv a pokrývku hlavy při výrobě potravin a pokrmů. Udržování pracovního oděvu v čistotě a jeho vyměňování podle potřeby v průběhu směny. Při pracovní činnosti vyžadující vysoký stupeň čistoty nebo při vyšším riziku kontaminace používání jednorázových ochranných rukavic a ústní roušky,
- c) neopouštění provozovny v průběhu pracovní doby v pracovním oděvu a v pracovní obuvi,
- d) vyloučení jakéhokoliv nehygienického chování (například kouření, úpravy vlasů a nehtů),
- e) zajištění péče o ruce, nehty na ruku ostříhané na krátko, čisté, bez lakování, na ruku nenosit ozdobné předměty a

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

f) ukládání použitého pracovního oděvu, jakož i občanského oděvu na místo k tomu vyčleněné; ukládání pracovního oděvu a občanského oděvu odděleně.

NV 361/2007 Sb., příloha č. 11

sanitární a pomocná zařízení:

- světlá výška min.2,3m -2,5m
- šatny oddělené dle pohlaví, oddělené od pracovišť, podlahy snadno omyvatelné, uzamykatelné skříňky, lavice, sedací nábytek, oddělené ukládání oděvů

umývárny a sprchy:

- samostatné místnosti navazující na sprchy, hygienické smyčky, obklady stěn do v 2,0 m, kapacita dle nejsilnější směny

záchody:

- kabinové splachovací, suché a chemické nesmí být pro trvalá pracoviště, v předsíni musí být umyvadlo s tekoucí teplou vodou, počet záchodů – dán počtem zaměstnanců, oddělení dle pohlaví do 5 zaměstnanců společný

údržba:

- podlahy šaten, umýváren, sprch a záchodů, sprch a záchodů, umývadla, záchody a pisoáry, odpadkové nádoby – denně
- omyvatelné části stěn 1 x týdně
- nábytek v sanitárních a jiných zařízeních 1x za 14 dní
- stropy a stěny sanitárních zařízení se malují 1 x ročně

Biologická rizika spojená s podáváním pokrmů a prodejem potravin viz. HACCP:

- intoxikace
- viry
- bakterie
- plísňe

Stravování – kritické body:

Zdravotní nebezpečí pokrmů:

Biologické – způsobeno živými organismy
Mikrobiologická – i nepřímé ovlivnění toxiny
Parazitární
Chemické – vyvolání akutní či chronické intoxikace
Fyzikální – mechanické nečistoty

Biologické – podmínka růstu mikroorganismů:

- nabídka živin
- teplota

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Nad 100 o C – inaktivace vegetativních forem i spór
100 o C - inaktivace vegetativních forem
Pod - 18 o C se zastavuje i metabolismus mikroorganismů
Nejnebezpečnější teploty 15 – 50 o C

Mikrobiologické:

- primární kontaminace – např. zoonozy
- pomnožení mikroorganismů a tvorba toxinů během zpracování
- technologické postupy snižující rizika jsou neúčinné
- sekundární kontaminace
- citlivost skupiny konzumentů (histamin)

Fyzikální:

Endogenní – kameny, hlína, skořápky, slupky
Exogenní – sponky, prsteny, mince, knoflíky, olupující se nátěry, rez, střepy skla

Chemické:

- přirozené toxické látky v potravinách
- cizorodé látky
- agrochemikálie- rezidua pesticidů, hnojiv, veterinárních léčiv, mořidla
- aditivní látky
- kontaminanty z obalů
- kontaminanty z výroby
- toxické látky z technologických procesů

Intoxikace

- STAFYLOKOKOVÁ ENTEROTOXIKÓZA
- BACILLUS CEREUS
- BOTULOTOXIN

Viry

- původce průjmových onemocnění
 - NOROVIRY
 - ROTAVIRY
- VIROVÉ HEPATITIDY (VHA, VHE)

Bakterie

- původci průjmových onemocnění
- SALMOLELLY
- CAMPYLOBACTER
- LISTERIE
- YERSINIE
- (EXOTIČTÍ PŮVODCI: VIBRIA, AMÉBY)

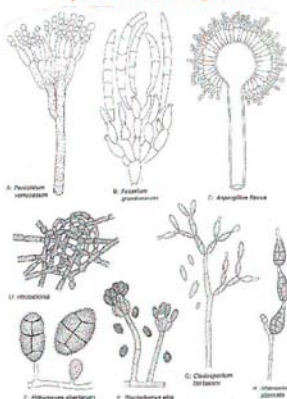

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Plísň
- TOXINY PLÍSNÍ

MYKOTOXINY A ZDRAVOTNÍ RIZIKO NÁDOROVÝCH ONEMOCNĚNÍ

A takto vypadají plísň pod mikroskopem!

Hodnocení karcinogenity pro člověka

MYKOTOXIN	KARCINOGEN
Aflatoxiny	1
Deoxynivalenol	3
Fumonisin	2B
Fusarin C	2B
Ochratoxin A	2B
Patulin	3
Zearalenon	3

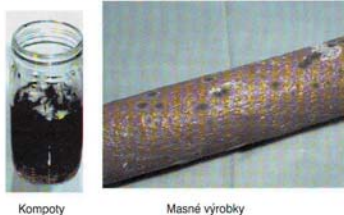
Prokázaný karcinogen pro člověka - 1
Možný karcinogen pro člověka - 2B
Zatím neklasifikován jako karcinogen pro člověka - 3

Plísňový chléb nejzte ani nedávejte zkrmit zvířatům!

Členění mykotoxinů podle toxických účinků

TOXICKÝ ÚČINEK	ZÁSTUPCE
Játra	Aflatoxiny, luteoskyrin, sterigmatocystin
Ledviny	Citrinin, ochratoxin A
Trávicí trakt	Trichoheceeny
Nervový systém	Penitrem A, fumitremorgeny, verukulogeny, fumonisiny
Kůže, sliznice	Trichoheceeny, psolareny, verukariny, sporidesminy
Pohlavní ústrojí	Zearalenon
Imunitní systém	Aflatoxiny, ochratoxin A, trichoheceeny, patulin, gliotoxin, sporidesmin
Krvetvorba	Aflatoxiny, ochratoxin A, zearalenon, trichoheceeny
Geny	Aflatoxiny, sterigmatocystin, ochratoxin A, citrinin, zearalenon, patulin, trichoheceeny, fumonisiny, fusarin C, griseofulvin

Pozor na potraviny, které zplesniví!

Plesnivá a nahnilá jablka
významný zdroj mykotoxinů!

SALMOLELLY

"Deset zlatých pravidel k zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin" (WHO Ženeva):

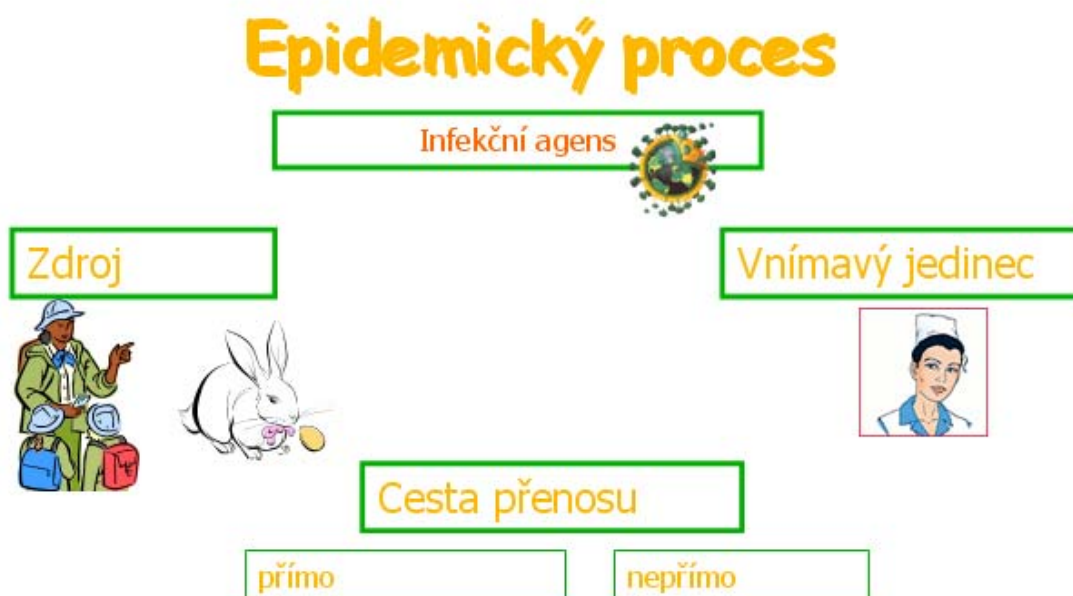
- 1) vybírat při nákupu takové potraviny, které jsou zdravotně nezávadné
- 2) zabezpečit dokonalé provaření a propečení potravin
- 3) zkonsumovat stravu bezodkladně po uvaření
- 4) uchovat potraviny buď v teplém stavu nad 60 stup. C, nebo studeném při teplotě nižší než 10 stup. C
- 5) důkladně ohřívát již jednou uvařené potraviny před opětovnou konzumací
- 6) zabránit styku mezi syrovými a již uvařenými potravinami
- 7) umývat si opakovaně ruce před začátkem přípravy potravin a po jakémkoli přerušení, zvláště po použití WC
- 8) udržovat všechno kuchyňské nádobí v bezvadné čistotě
- 9) ochraňovat potraviny před hmyzem, hlodavci a jinými zvířaty
- 10) používat k přípravě potravin pitnou vodu

Do osvěty dále patří:

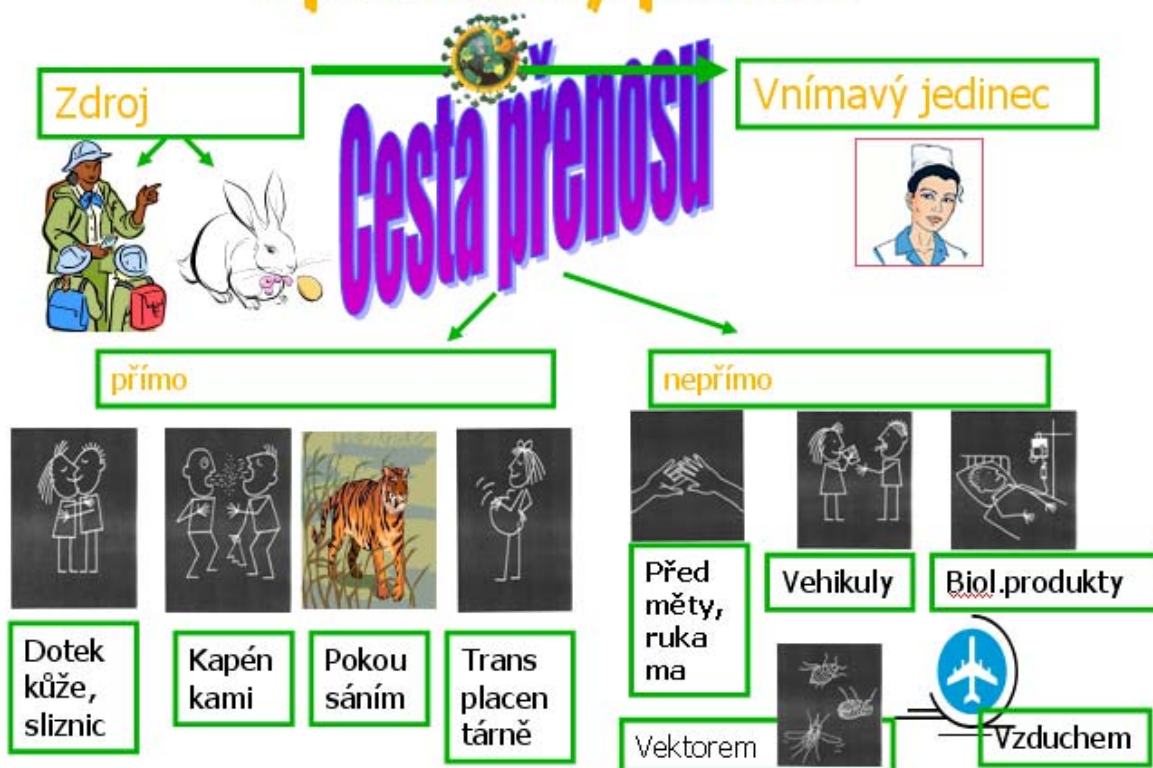
- správná manipulace s drůbeží (rozmrazování, křížení čistého a nečistého provozu při zpracování, apod.),
- správné zacházení s vejci při jejich prodeji, uskladnění a kuchyňské přípravě lahůdkářských a cukrářských výrobků, pasterizace vaječných výrobků.

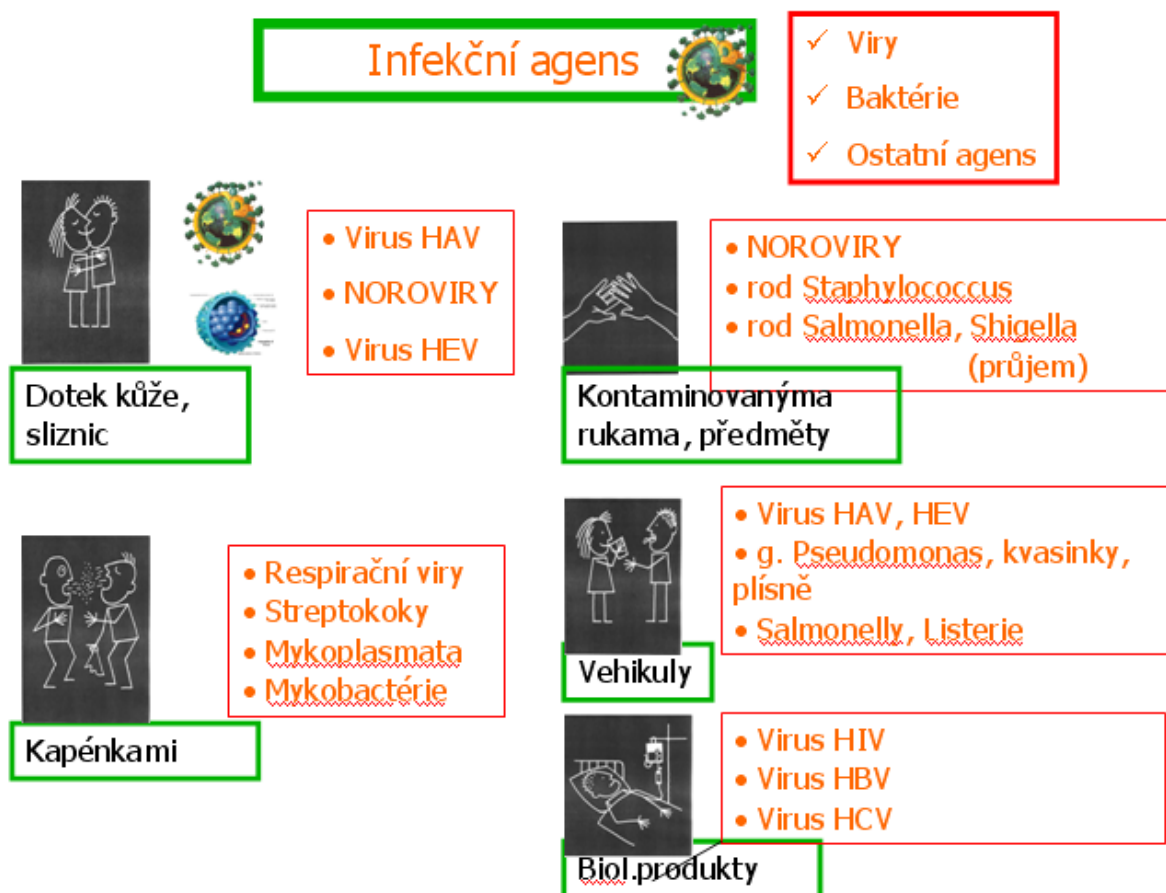
Epidemický proces

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Epidemický proces

Biologická rizika spojená s podáváním pokrmů a prodejem potravin:

Intoxikace

- STAFYLOKOKOVÁ ENTEROTOXIKÓZA
- BACILLUS CEREUS
- BOTULOTOXIN

Viry - Virové hepatitidy

- podobný klinický obraz, liší se:
 - biologickými vlastnostmi svých původců,
 - způsobem šíření v populaci i
 - prognózou onemocnění.

Podle původců rozeznáváme několik typů virových hepatitid, které se označují velkými písmeny A-G.

Virové hepatitidy

- infekce může proběhnout s různou intenzitou klinických projevů,
- bez klinických projevů – mluvíme o bezpříznakové infekci.
- jindy se projeví jako lehké, krátce trvající onemocnění s chřipkovitými příznaky, kterou často provází lehké zvýšení aktivity některých enzymů v krvi.
- za typickou se považuje forma *ikterická*, tj. kdy má pacient nažloutlou barvu kůže, žluté oční bělmo.
- podle těchto příznaků dostala také tato skupina infekcí své jméno – žloutenka.
- člověk může samozřejmě mít nažloutlou barvu kůže i z jiných než infekčních příčin, proto vždy s takovými klinickými příznaky patří do rukou lékaře.
- žloutenky, tedy záněty jater virového původu nazýváme virové hepatitidy.
- dříve v České republice nejčastější virová hepatitida typu A (VHA) se přenáší špatně umytými rukama (fekálně-orálně), kontaminovanými potravinami, vodou, inkubační doba je 15- 50 dnů.
- v České republice se dnes vyskytuje ojediněle, nejčastěji se jedná o případy dovezené z cest do středomoří, Afriky, Blízkého a Středního východu, Jižní Ameriky.
- v loňském roce bylo v ČR hlášeno 43 případů tohoto onemocnění. V okrese Klatovy jsme poslední epidemický výskyt VHA měli zaznamenán v roce 1998 (18 případů) a v roce 1999 (13 případů). V letech 2003 – 2005 nebyl v klatovském okrese zaznamenán žádný případ tohoto onemocnění.
- svůj podíl na tom má jistě i očkování proti žloutence typu A před cestami do zahraničí
- v ČR je registrováno několik vakcín od různých firem, očkování lze provádět celoročně.
- virová hepatitida typu B (VHB) je jedním z nejzávažnějších virových onemocnění člověka, nositelem viru je asi 5% světové populace.
- každý pátý nosič umírá na jaterní cirhózu a každý dvacátý na hepatocelulární karcinom jater
- zdrojem nákazy je člověk s akutní nebo chronickou infekcí.
- virus se šíří prostřednictvím kontaminované krve, sexuálním stykem a pomocí kontaminovaných injekčních jehel a stříkaček mezi intravenózními narkomany, při porodu se nákaza přenáší z infikované matky na novorozence.
- virus se vyskytuje kromě krve i v ejakulátu, poševním sekretu a ve slinách.
- inkubační doba je 50 – 180 dnů
- v ČR se proti tomuto onemocnění očkovaly nejprve dvanáctileté děti, od roku 2001 je očkování proti VHB součástí povinného očkování již v útlém věku
- v České republice bylo v roce 2006 hlášeno 137 akutních onemocnění VHB, v okrese Klatovy pak 1 případ.
- pro zájemce o očkování z řad dospělých jsou v ČR k dispozici dvě vakcíny: Engerix – pouze proti hepatitidě B, TWINRIX – kombinovaná vakcína proti žloutence typu A i B, očkovat lze celoročně
- virová hepatitida typu C (VHC) - původcem je virus, snadno podléhající mutacím, proto proti tomuto typu žloutenky zatím nelze očkovat
- chronická infekce postihuje nejméně 3% světové populace a u každého čtvrtého nositele viru se během 20 – 30 let rozvíjí jaterní cirhóza, případně komplikovaná hepatomem.
- virus se přenáší především krví, v současnosti je to velmi často při nitrožilní aplikaci návykových látek.
- přenos z matky na novorozence je vzácný, častý není ani přenos pohlavním stykem

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

- po nákaze vzniká slabá imunita a opakované nákazy jiným genotypem viru jsou možné
- inkubační doba se pohybuje mezi 15 – 150 dny.
- v ČR bylo v roce 2006 hlášeno 484 akutních onemocnění VHC, na okrese Klatovy byl hlášen 1 případ

Infekční agens

Virové hepatitidy – VHA - VHE

Virus hepatitidy A

- Malý neobalený RNA virus s mimořádnou termostabilitou (čeleď Picornaviridae, rod Heparnavirus).
- Odolný vůči tukovým rozpouštědlům, mimořádně rezistentní ke kyselému pH a účinkům tepla.
- Vydrží aktivní při pH 1,0. Snáší teplotu až 60°C. Za přítomnosti iontů Mg⁺ vydrží teplotu 70°C po 10 minut.
- Spolehlivě je inaktivován oxidačními činidly (chlórové preparáty, kyselina peroctová).
- Pozor!!!

Alkoholem inaktivován spolehlivě až v 80% koncentraci!

Virus hepatitidy B

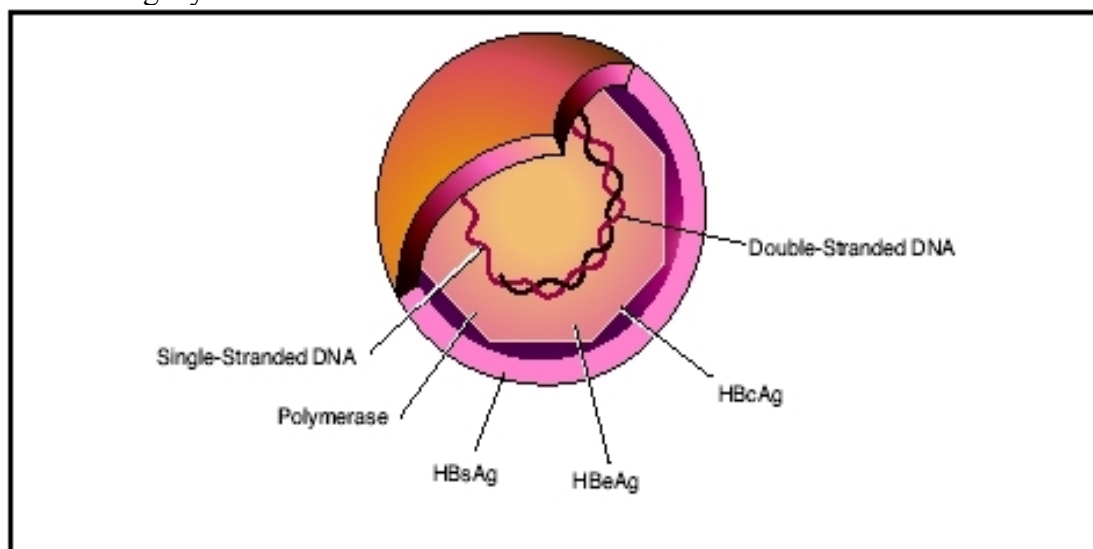
- Malý DNA virus (čeleď Hepadnaviridae, rod Ortohepadnavirus)
 - Kompletní virion reprezentuje tzv. Daneova částice o průměru 42 nm.
 - HBV vzdoruje účinkům éteru i nízkého pH, je mimořádně termorezistentní (v séru vydrží aktivní více než 6 měsíců při teplotě 32°C a více než 4 hodiny při teplotě 60°C. Je ničen teplotou 98°C po 2 minutách, formaldehydem při 37°C po 72 hodinách.
 - K infekci HBV je vnímavý i šimpanz.
 - Očkování proti VHB u zdravotníků je v ČR povinné
- dle vyhl. 537/2006

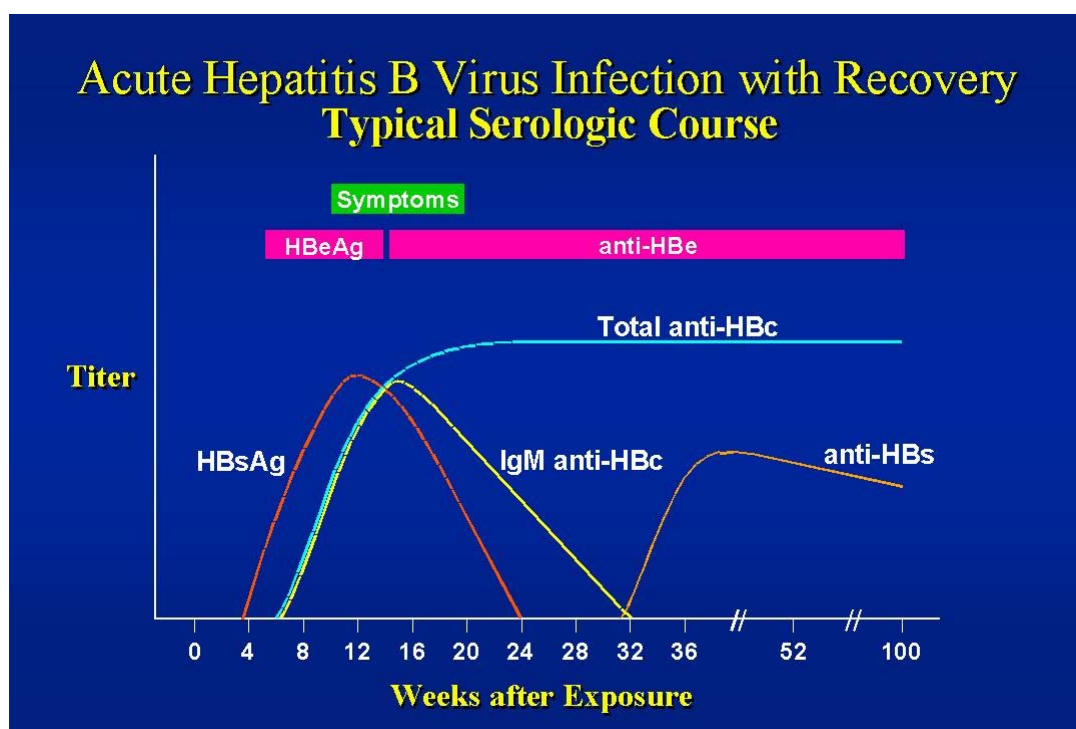
PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Virus hepatitidy B ./.

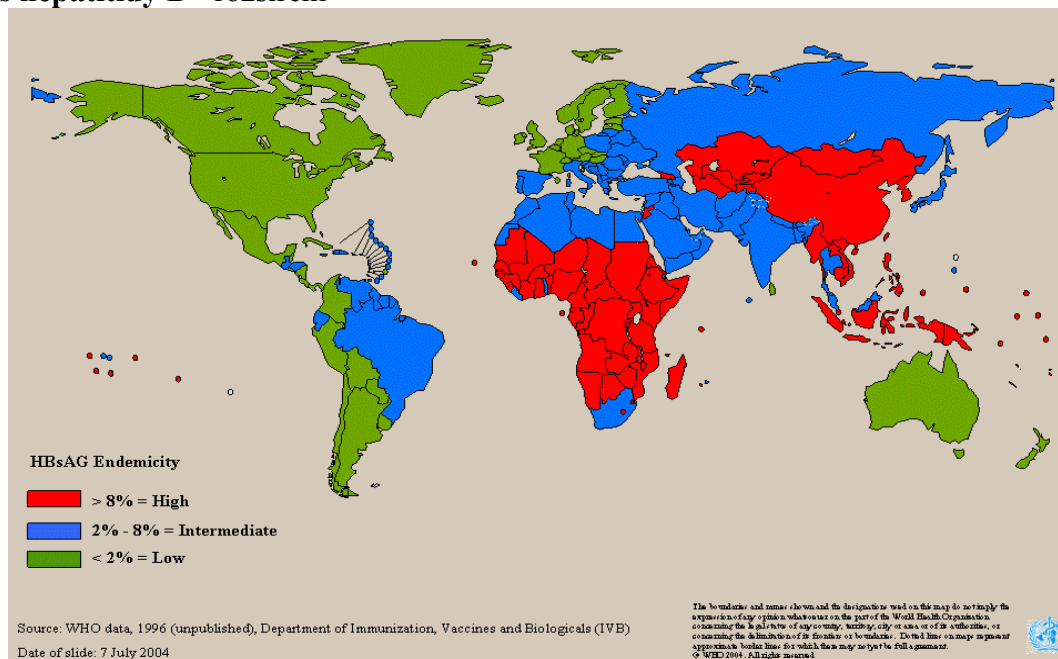
- 3 antigeny:

- HBsAg – povrchový antigen
Obsahuje 3 různé virové proteiny a lipidy hostitelského původu
- HBcAg – kapsidový protein, lokalizovaný výhradně v cytoplasmě infikovaných buněk
- HBeAg – pravidelně provází množení HBV, jeho přítomnost v séru je důležitou známkou aktivity infekčního procesu

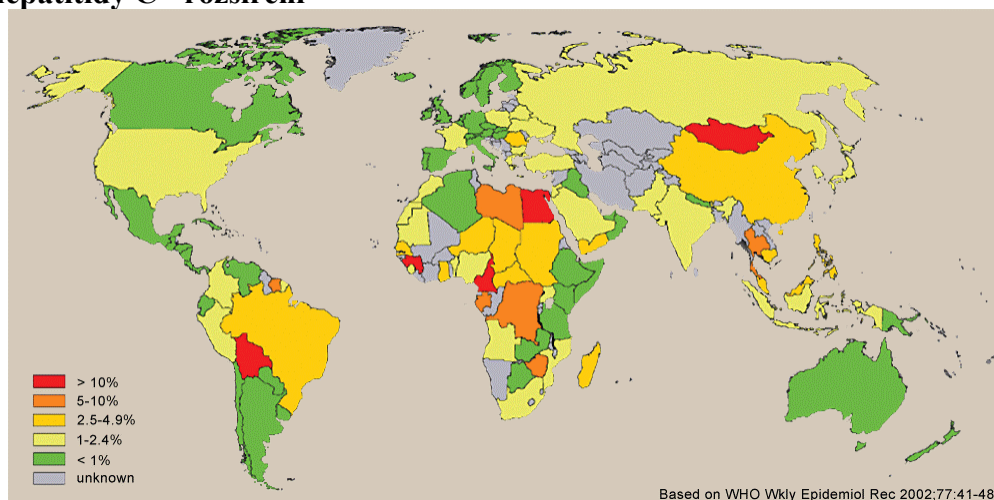
Virus hepatitidy B - rozšíření

Virus hepatitidy C

- Obalený, nesegmentovaný RNA virus (čeleď Flaviviridae, rod Pestivirus)
- Heterogenní skupina virů, podle genetické příbuznosti jsou identifikované kmeny rozděleny do 6 typů (1-6) a nejméně 40 subtypů (HCV 1a, 1b, ...)
- V Evropě se nejčastěji vyskytují typy 1a, 1b, 2a, 2b, 3a
- HCV je inaktivován tukovými rozpouštědly a detergenty, UV zářením a beta-propiolaktone. Formaldehyd inaktivuje HCV při 37°C po 2 hodinách. Virus je termoresistentní, teplotu 60°C snáší po dobu 10 hodin, teplotu 100°C po dobu 2 minut.

Virus hepatitidy C - rozšíření

Virus hepatitidy E

- *Neobalený* RNA virus, 32nm, (čeleď Caliciviridae)
- Destruován v prostředí obsahujícím vysokou koncentraci soli nebo zmražením
- Kmeny z různých oblastí světa se liší
- Rezervoárem jsou vepři, mezidruhový přenos
- Je možný transplacentární přenos nákazy
- Reinfekce jsou možné a časté
- U gravidních žen vysoká smrtnost
- VHE v EU tvoří 13% všech akutních hepatitid
- Člověk = přirozený hostitel genotypu 1,2
- Zoonózní zdroj= genotyp 3,4+ swine VHE
- Vepř domácí – celosvětově největší zoonózní zdroj
- Výskyt v ČR (1999-2006) – dokumentováno celkem 194 případů (2006 – 35 případů)

Hepatitis E Virus

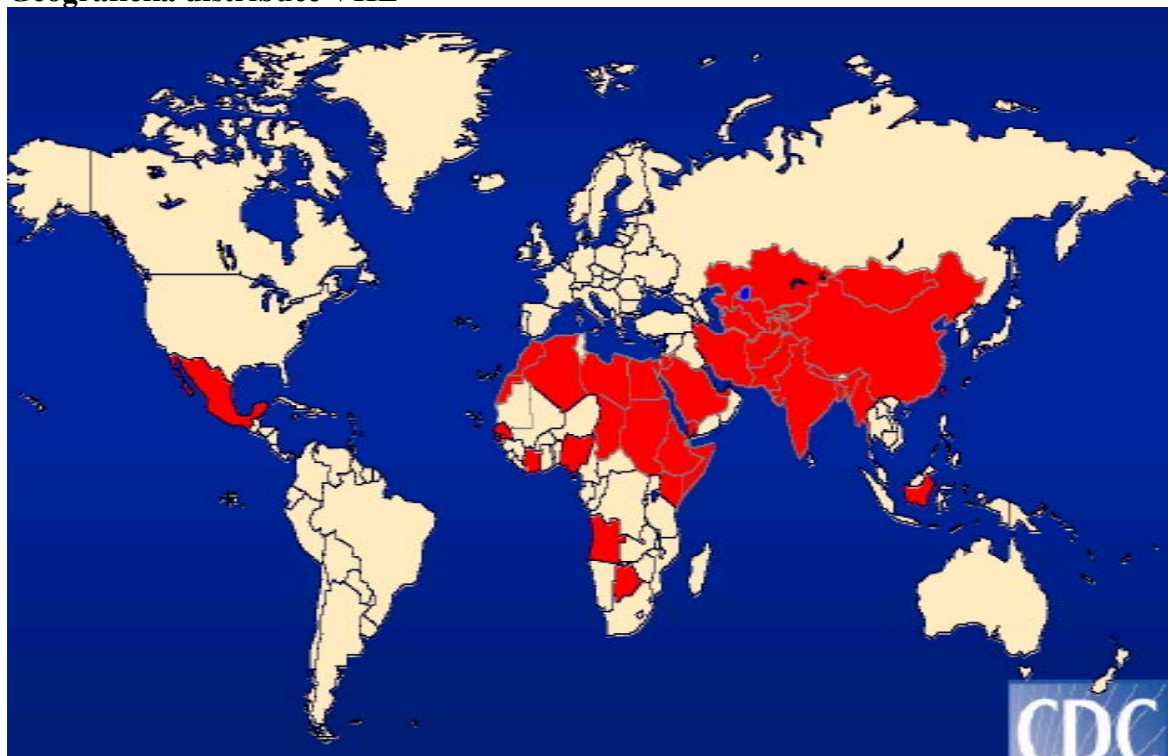
PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

„Domažlicko“
Svazek českých měst a obcí v česko-bavorském
pohraničním prostoru „Domažlicko“

Geografická distribuce VHE

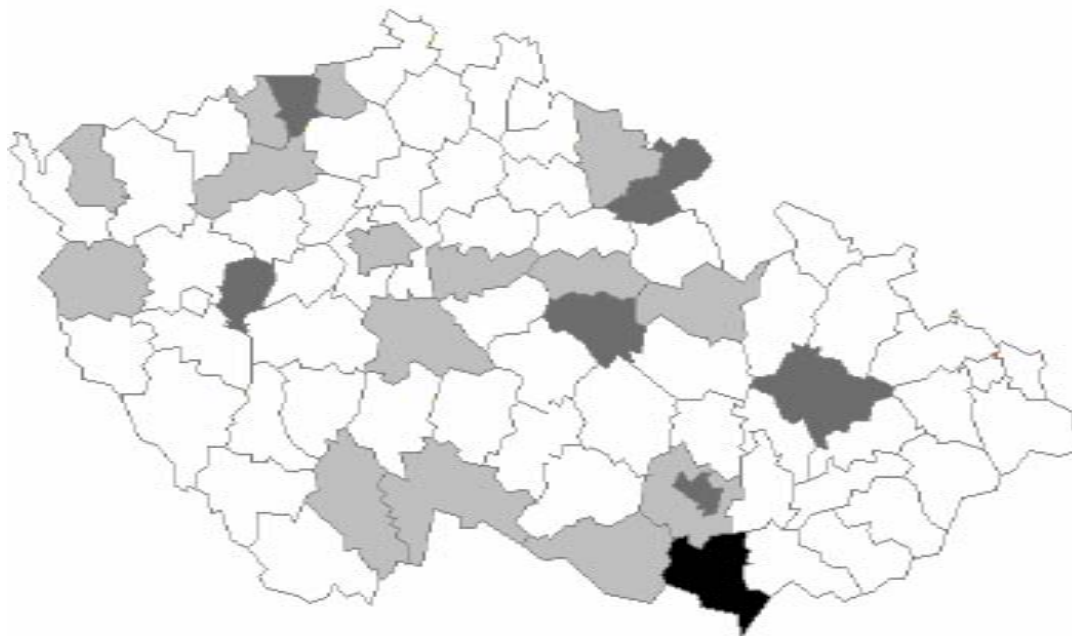

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Geografická distribuce onemocnění VHE podle okresů ČR za léta 1996-2006
(kumulativní relativní incidence na 100 000 obyvatel)
(Špliňo, Vsetín, 2007)

Infekční agens – rizika směrem k personálu
Virové hepatitidy – VHA - VHE

Terapie:

- klid na lůžku, dieta, zpočátku infúze,
 - fulminantní hepatitida: intenzivní péče, transplantace jater
- Otevřené otázky: hepatoprotektiva, interferon u akutní VHC

Posudková hlediska:

Hospitalizace:

VHA: obvykle 2-3 týdny,

VHB: obvykle 3-6 týdnů,

VHC: rovněž, pokud je onemocnění rozpoznáno a pacient hospitalizován,

PN:

posoudit individuálně, obvykle 2-4 měsíce,

omezení fyzické námahy a dietní režim: cca 6 měsíců,

VZS: osvobození,

Dispenzarizace: min. 1 rok, u chronických forem až celoživotně.

Prevence a profylaxe:

Specifický hyperimunní globulin, očkování proti hepatidě A a B

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA